Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara

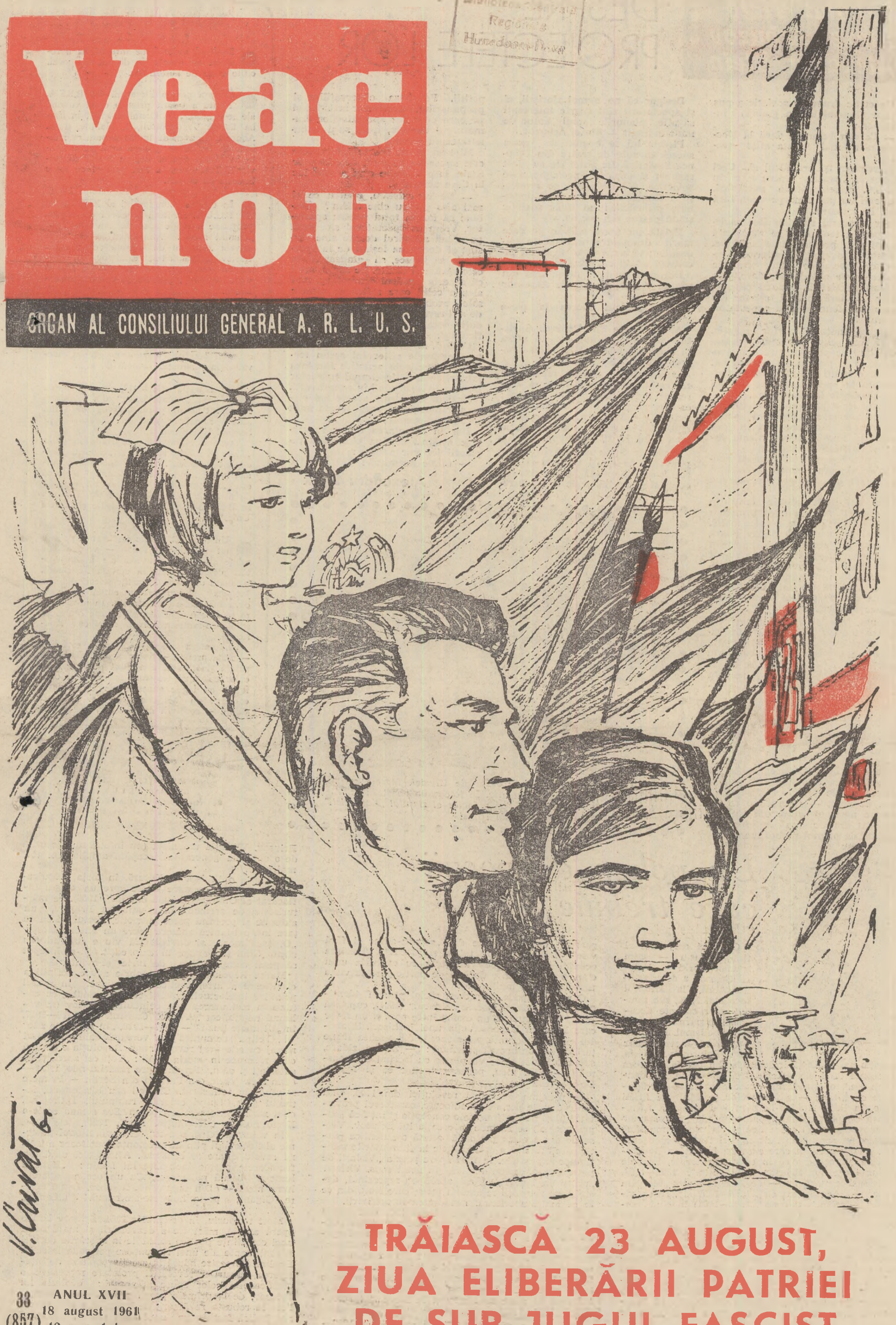

TRĂIASCĂ 23 AUGUST, ZIUA ELIBERĂRII PATRIEI DE SUB JUGUL FASCIST

33 (857) ANUL XVII
18 august 1961
12 pag. 1 leu

Nikolai Virta • Alexei Arbuzov • Alexandr Stein

DESPRE PROIECTELE LOR

Un critic dramatic sovietic a pus recent (bineînțeles în glumă) întrebarea:

— Ce s-ar întîmpla dacă la Moscova n-ar mai exista afișe teatrale?

Întrebarea își are tîlcul ei... Căci dragostea pentru teatru este în U.R.S.S. neînchipuit de puternică. Oamenii nu pot concepe viața fără artă, fără teatru.

Dar interesul spectatorilor sovietici pentru teatru nu se manifestă numai prin prezența la spectacole.

Discuții asupra pieselor, schimburi de spectacole între teatrele profesioniste și cele populare, participarea activă la crearea repertoriilor — iată numai cîteva din aspectele fenomenului spectator-teatru.

Nici dramaturgii nu fac excepție. Și ei sînt prinși în această uriașă activitate de popularizare a teatrului, de grija pentru dezvoltarea lui.

Foarte mulți din ei primesc scrisori de la spectatori care vor să afle planurile lor de viitor...

Poate că și pe dumneavoastră vă interesează la ce lucrează acum trei din ei, binecunoscuți în țara noastră: Nikolai Virta, Alexei Arbuzov și Alexandr Stein...

Să pătrundem deci (cerînd scuzele de rigoare pentru deranjul provocat) în... laboratorul lor de creație.

Nu de mult afișele teatrului „Mossoviet" au anunțat premiera piesei lui Virta „Vara cerul e înalt". Artistul poporului, Rostislav Pliatt, pe care vi-l amintiți desigur din filmele sovietice și cu care ați avut posibilitatea să faceți personal cunoștință cu prilejul turneului „Mossovietului" la noi în țară, realizează o mare creație în rolul unui savant sovietic.

Acum, Nikolai Virta lucrează tot pentru teatrul „Mossoviet", de care-l leagă o colaborare îndelungată, la o piesă intitulată provizoriu „Dorința". Acțiunea piesei se desfășoară într-o republică sovietică din Asia Centrală și se inspiră din activitatea intelectualității satelor.

Împreună cu dramaturgul ceh Otakar Corkoh, Virta mai lucrează apoi și la o comedie a cărei acțiune se petrece într-un colhoz de pe Volga unde vin în vizită turiști din Praga.

Pe baza impresiilor culese în călătoriile făcute în America, dramaturgul are de gînd — într-un viitor mai depărtat — să scrie o piesă despre destinul unui om care a emigrat din Ucraina în America înainte de primul război mondial.

Desigur că nu numai ziariștii, ci și spectatorii sînt foarte interesați să afle planurile unui autor de mult îndrăgit — Alexei Arbuzov.

Piesele lui se bucură de mare succes în sute de teatre din Uniunea Sovietică. De altfel ele au găsit răsunet și departe peste hotarele sovietice. Noua-i piesă se numește „Neîmpăcare" și are două personaje principale: un tînăr sovietic și un pescar din Sicilia.

Există un mare adevăr pe care marii dramaturgi îl respectă totdeauna: „Lucrul la o piesă nu încetează odată cu premiera".

De aceea nu pare deloc ieșit din comun răspunsul dat de Alexandr Stein:

— În prezent lucrez la piesa „Oceanul".

Multe teatre din Uniunea Sovietică vor să prezinte această piesă în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

„Oceanul" se află în repertoriul teatrului Maiakovski, care a fost recent în turneu în țara noastră; ea este prezentată și de Teatrul Armatei din Moscova, într-o viziune regizorală oarecum diferită de aceea a lui N. P. Ohlopkov.

Alexandr Stein se află în corespondență cu mulți regizori și actori care lucrează la punerea în scenă a piesei, ia parte la unele repetiții. Pe baza observațiilor și propunerilor colectivelor artistice și pe baza părerilor spectatorilor dramaturgul dorește, însă, să-și îmbunătățească piesa...

Mi s-au părut foarte interesante cele spuse nu de mult de Alexandr Stein, la o întîlnire care a avut loc la Casa actorului.

— De ce existăm, pentru ce și mai ales pentru cine trăim? Trebuie să facem totul pentru spectator. Vrem ca spectatorul să vadă pe scenă adevărul despre sine însuși și dorim ca ieșind de la spectacol să judece, să gîndească la cele văzute și auzite. De aceea, cred că datoria oricărui dramaturg, mai ales a celui care ridică în piesele sale problemele actualității, este de a-și revedea încă o dată și încă o dată piesa, fără să se teamă de dificultăți.

Curînd, afișele teatrale vor anunța premierele viitorului sezon teatral. Colectivele artistice lucrează intens, chiar și în timpul turneelor pe care le întreprind în cursul verii.

Desigur că despre aceste noi piese s-ar mai putea vorbi foarte mult în... „avan-premieră".

Dar în așteptarea noilor spectacole lăsăm... cortina pînă cînd regizorii lor vor anunța:

— Mîine premieră!

Alexandru Stark

Mihail Șolohov a fost recent oaspetele Gruziei. Marele scriitor a fost întîmpinat cu multă bucurie. În fotografia noastră: M. A. Șolohov și D. V. Mcedlișvili, un redactor al ziarului „Komunisti" din Tbilisi

BREVIAR

● Studioul unional de înregistrări a realizat un număr de discuri cu poezii citite chiar de autorii lor.

● Editura pentru literatură din R.S.S.A. Tătară a tipărit primele două volume ale romanului „Pe Donul liniștit", în limba tătară. Traducătorii, I. Halitov și G. Ahunov, au avut de învins nenumărate dificultăți legate de găsirea unor echivalente în tătară pentru bogata limbă șoloholoviană. Traducerea a fost primită cu mare bucurie de cititori.

● În cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. scriitorii și poeții din Penza pregătesc o ediție specială a almanahului „Pămînt natal". Almanahul va cuprinde nuvela „Furtuni de toamnă" de Serghei Gastev, închinată tineretului sovietic, o serie de schițe grupate în rubrica „Zilele vieții noastre", precum și versuri, articole etc.

● Zilele trecute, pe estrada centrală a Parcului de cultură și odihnă „M. Gorki" a avut loc o seară închinată proiectului de Program al P.C.U.S. Au luat cuvîntul scriitori, oameni de știință, inovatori în producție, oameni de artă.

● În colecția „Orizont", publicată de editura „Arche-Verlag" din Zurich, au apărut pentru prima dată operele a doi autori sovietici: Vladimir Maiakovski și Serghei Eisenstein.

Volumul Maiakovski cuprinde lucrările „Cum să scriem versuri" și „Cum am descoperit America". Despre aceasta din urmă, ziarul „Suddeutsche Zeitung" scrie că este **„un important și interesant reportaj de călătorie în proză despre vizita făcută în 1925 de Maiakovski în Mexic și Statele Unite".**

● Un deosebit interes a stîrnit — au arătat ziarele din Roma — volumul de schițe științifico-fantastice ale unor scriitori sovietici apărut în editura Feltrinelli. Volumul cuprinde 14 schițe selecționate de Jacques Berger pentru ediția publicată ceva mai înainte în Franța. În introducere se face o netă distincție între literatura științifico-fantastică sovietică și cea americană.

„Literatura științifico-fantastică sovietică — arată prefața — ține mai mult seama de știință și tehnică, este mult mai realistă; chiar cele mai temerare ipoteze sînt conforme cu legile generale ale Universului, ceea ce nu fac prea des — și cu bună știință — scriitorii americani".

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

Un volum de poezii care trebuie citit

Cel mai cult poet al timpului său — cum spunea Gorki — Valeri Briusov a debutat în literatură, la sfîrșitul secolului XIX, sub semnul unor curente decadente ca parnasianismul și simbolismul. Încă din perioada începuturilor însă, Briusov vădea, în creația sa, pe lîngă influențele din poezia franceză (Leconte de Lisle, Baudelaire, Verlaine, Rodenbach etc.), o asimilare — care avea să se aprofundeze cu timpul — a fecundelor tradiții ale liricii ruse, în linia Pușkin-Lermontov-Nekrasov. Atitudinea de poet solitar, preocupat de găsirea unor fastuoase armonii cromatice și verbale, se modifică treptat în sensul unei deschideri față de realitatea socială a epocii în care superba furtună a Revoluției se anunța din ce în ce mai puternic. Primele volume ale lui Briusov („Juvenilia", 1892—1894, „Chefs d'oeuvre", 1894—1896, dar mai ales „Me eum esse" — „Acesta sînt eu", 1896—1897 și „Tertia vigilia" — „Straja a treia", 1898—1901) în ciuda accentelor simboliste descopereau un poet înzestrat cu remarcabile daruri plastice, stăpîn pe o artă savantă a versului și extrăgîndu-și nu o dată inspirația dintr-un filon realist. Odată cu începutul secolului XX solicitările socialului se fac resimțite tot mai limpede în poezia lui Briusov. Volumul „Urbi et orbi" — „Orașului și universului", cuprinzînd versuri scrise între 1901—1903, aduce mărturia unei substanțiale împrospătări a lirismului lui Briusov. Poetul aude acum chemarea unui „glas de goarnă" care-l trezește din „somnu-adînc și fără vise" într-un „alcov tainic și plăcut". Trezirea aceasta simbolică se însoțește cu expresia unui elan, a unei intense dorințe de participare la viața tumultuoasă a mulțimilor.

O notă limpede de protest social poate fi identificată, de pildă, în poezia „Zidarul" (1901), cuprinsă în același volum. E un dialog între poet și un zidar care lucrează la construcția unei închisori. Simbolul oprimării crunte, neomenești, din vechea Rusie țaristă, se conturează pregnant: „— Zidare, zidare, sub zidul trist cine / Va plînge cu lacrimi de moarte? / „— Fiul meu, poate, muncitor ca și mine, / De-așa ceva noi avem parte".

În preajma izbucnirii revoluției din 1905, cînd contradicțiile sociale se adîncesc, caracterul protestatar (deși nu sprijinit pe o concepție științifică asupra istoriei) se extinde în creația lui Briusov. Versurile din această perioadă atestă o autentică participare afectivă a eroului liric la frămîntările mulțimilor exploatate. În 1904 apare poezia „Vîslașii de pe triremă", semnificativă în acest sens. Vîslașii „prinși în lanțuri, strînși aproape" reprezintă, desigur, pe asupriții regimului țarist care simt, din ce în ce mai imperioasă, necesitatea împotrivirii.

Un ecou direct al revoluției din 1905 este poezia „Pelerinilor libertății", ca și violenta diatribă „Celor mulțumiți". Prezentul tragic nu anihilează speranța, chiar certitudinea într-un viitor luminos al umanității eliberate de servituți: „Se va aprinde-al veacului județ / Strălumînînd a timpurilor creastă, / Și omul liber va privi semeț / De pe planeta sa spre bolta vastă. / Un larg Oraș pămîntu-ntreg va fi, / Sclipind ca niște solzi sticloși la soare..." („Fericiților", 1904—1905).

Volumele următoare („Toate melodiile", 1906—1909 și „Oglinda umbrelor", 1909—1910), constituie o lărgire a dimensiunilor universului liric al lui Briusov. Vibrația umanistă (nu întotdeauna scutită de o anumită generalitate) capătă amplitudini tot mai mari.

Credința optimistă în Natură, în forța inepuizabilă a vieții, îl conduce firesc spre un elogiu înflăcărat al Omului („Laudă omului", 1906). Se mărturisește, de asemeni, în creația lui Briusov, un autentic și profund patos patriotic. Poetul își simte țara într-o titanică zbatere spre un viitor măreț: „O, țara mea, ai dovedit / Că viu e sufletul tău sfînt, / Cînd ți s-anfipt în trup cuțit, / Și-ai început să gemi cumplit / Plină de furie și-avînt!"

Marea Revoluție din Octombrie aduce definitiva clarificare a artei poetice briusoviene. În rîndul primilor intelectuali cinstiți care au salutat cu entuziasm instaurarea noii orînduiri, Briusov (în volumul nepublicat „A noua Camenă" — 1916—1917, în „Ultimele iluzii" — 1917—1918, „În astfel de zile" și „O clipă") comunică prin versurile sale forța unui mesaj cu adevărat revoluționar. Revoluția e cîntată ca o răscruce în istoria lumii: „Toți cei zdrobiți de suferinți și chin, / Privind spre răsăritu-ndepărtat — / Din New York, din Paris și din Berlin — Primesc salutul tău înflăcărat. / Cîntînd sau blestemînd, întregul glob, / Luînd culorile rubinului, / Întîmpină, cînd zorii pornesc ca un potop / Sus steaua roșie-a Kremlinului". („Revoluției ruse", 1920).

În volumul „Grăbește-te" (ultimul), filonul puternic al lirismului plin de substanța înnoitoare a trăirii revoluționare se continuă. Aflăm aici unul din frumoasele poeme închinate lui Lenin: „Bătrîna lume-n beznă putrezește, / Ca un ocean apare-o lume nouă — / Din vigurosu-Octombre, Lenin crește, / Gigant, peste hotarele-amîndouă" („Lenin", 1924).

Mort timpuriu, în octombrie 1924, Briusov lasă o operă amplă, mărturie a dezvoltării și maturizării unei conștiințe poetice sensibile la mișcările de idei și sentimente ale unei furtunoase perioade istorice. Deplina limpezire adusă în creația poetului de înțelegerea sensurilor revoluției proletare reprezintă o verificare a celor spuse adineaori: evoluția lui Briusov, de la primele poezii parnasiene și simboliste la robusta revărsare de lirism din ultimii săi ani, indică fertilitatea unui efort creator autentic, major.

Matei Călinescu

V. BRIUSOV: „Eu am crescut în vremea surdă", Editura pentru literatură universală, 1961.

A 17-A ANIVERSARE

de MARIN FLOREA IONESCU

Vicepreşedinte al A.R.L.U.S.

Peste cîteva zile întreg poporul va sărbători împlinirea a 17 ani de la eliberarea ţării noastre de sub jugul fascismului. Ziua de 23 August este pe drept cuvînt cea mai mare sărbătoare naţională a noastră, deoarece în această zi de neuitat a anului 1944 partidul clasei muncitoare a dezlănţuit insurecţia armată a cărei victorie a însemnat începutul revoluţiei populare. Fiecare an care a trecut de atunci confirmă cu tot mai multă vigoare adevărul că orînduirea pe care masele muncitoare, conduse de partid, au instaurat-o în ţara noastră este cu adevărat populară, exprimă interesele lor cele mai profunde.

În aceşti ani ţara noastră a dobîndit rezultate importante în construcţia socialistă. Făcînd bilanţul acestor înfăptuiri, Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Romîn a consfinţit faptul că în Patria noastră a fost creată baza economică a socialismului şi a deschis luminoasa perspectivă a desăvîrşirii construcţiei socialiste pînă în 1965 şi a trecerii treptate la comunism. Chiar şi cei care nu ne sînt prieteni trebuie acum să recunoască că, ansamblul construcţiei noastre economice este caracterizat de creşterea rapidă a forţelor de producţie, că avem o economie echilibrată care se dezvoltă pe o linie mereu ascendentă. Aşa cum a arătat tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej: **„Călăuzindu-se neabătut după învăţătura lui Lenin şi folosind experienţa istorică a Uniunii Sovietice, partidul nostru a orientat şi concentrat eforturile poporului spre dezvoltarea multilaterală a forţelor de producţie, spre industrializarea socialistă — în centrul căreia a pus dezvoltarea ramurilor producătoare de mijloace de producţie — spre cooperativizarea agriculturii şi creşterea însemnată a producţiei agricole, spre ridicarea sistematică a nivelului de trai material şi cultural al poporului".**

Încrederea în justeţea drumului indicat de partid, convingerea că măreţele obiective pentru a căror realizare partidul mobilizează poporul vor fi cu adevărat înfăptuite îi însufleţeşte puternic pe oamenii muncii în îndeplinirea planului de şase ani. Rezultatele obţinute în cursul anului 1960 şi cele înregistrate în prima jumătate a acestui an, arată limpede că masele cele mai largi socotesc lupta pentru îndeplinirea planului şesenal drept o cauză a lor, că există toate condiţiile pentru ca el să fie îndeplinit şi chiar depăşit.

De o deosebită importanţă în dobîndirea succeselor poporului nostru este şi faptul că în opera de construire a socialismului ne bucurăm din plin de avantajele colaborării frăţeşti cu puternica Uniune Sovietică şi cu celelalte ţări din marele lagăr al păcii şi socialismului.

Muncind tot mai bine, valorificînd tot mai deplin resursele ţării, oamenii muncii din Patria noastră înţeleg să-şi împlinească îndatorirea lor internaţionalistă de a contribui într-o măsură cît mai mare la întărirea lagărului socialist, la soluţionarea prin eforturi comune a sarcinii istorice de a obţine în cel mai scurt răstimp victoria socialismului în întrecerea economică cu capitalismul.

Încrezătoare în forţele ei, Patria noastră, Republica Populară Romînă se pronunţă pentru o rezolvare paşnică, rezonabilă, prin tratative a problemelor internaţionale litigioase. Socialismul respinge războiul ca o monstruozitate, căci socialismul înseamnă tocmai viaţă nouă, înflorire şi fericire pentru popoare.

Militînd pentru soluţionarea paşnică a problemelor litigioase, poporul nostru priveşte, însă, în acelaşi timp cu luciditate şi vigilenţă evoluţia evenimentelor internaţionale şi înţelege să ia toate măsurile pentru întărirea continuă a capacităţii de apărare a ţării şi pentru apărarea cauzei păcii.

Aniversînd 17 ani de la eliberarea Romîniei de sub jugul fascist, poporul nostru îşi strînge şi mai mult rîndurile în jurul Partidului Muncitoresc Romîn pe care îl urmează cu dragoste şi încredere nemărginită spre culmile însorite ale socialismului şi comunismului.

UN SALUT FRĂŢESC

de E. I. AFANASENKO

Preşedintele Asociaţiei de prietenie sovieto-romînă, ministrul Învăţămîntului al R.S.F.S.R.

Se împlinesc 17 ani de cînd poporul romîn a scuturat jugul fascist şi a început construirea unei vieţi noi şi fericite. Anul acesta poporul frate romîn întîmpină marea-i sărbătoare naţională într-o atmosferă de avînt excepţional. În Republica Populară Romînă a fost construită baza economică a socialismului şi în faţa ţării sînt acum deschise perspectivele luminoase ale desăvîrşirii construirii socialismului pînă în 1965 şi ale trecerii treptate la comunism. Poporul romîn a dobîndit această victorie uricşă sub conducerea înţeleaptă a Partidului Muncitoresc Romîn şi a guvernului său popular.

Nu de mult poporul sovietic a întîmpinat cu excepţională căldură şi cu un profund sentiment de prietenie frăţească delegaţia de partid şi guvernamentală a Republicii Populare Romîne în frunte cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Romîn, preşedintele Consiliului de Stat al R.P.R. Vizita în U.R.S.S. a delegaţiei de partid şi guvernamentale a R.P.R. s-a desfăşurat în momente de mare însemnătate pentru poporul sovietic. La sfîrşitul lunii iulie presa sovietică a publicat proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Pătruns de măreţe idei umanitariste, documentul a găsit un răsunet fierbinte şi în inima poporului romîn, în rîndul tuturor popoarelor lagărului socialist şi al întregii omeniri progresiste. Pentru oamenii sovietici el înseamnă un neasemuit imbold la eroism în muncă. Tot în timpul vizitei în U.R.S.S. a delegaţiei de partid şi guvernamentale a Republicii Populare Romîne a fost săvîrşită fapta fără precedent a lui Gherman Stepanovici Titov, care a efectuat pe bordul navei cosmice

(continuare în pag. 10-a)

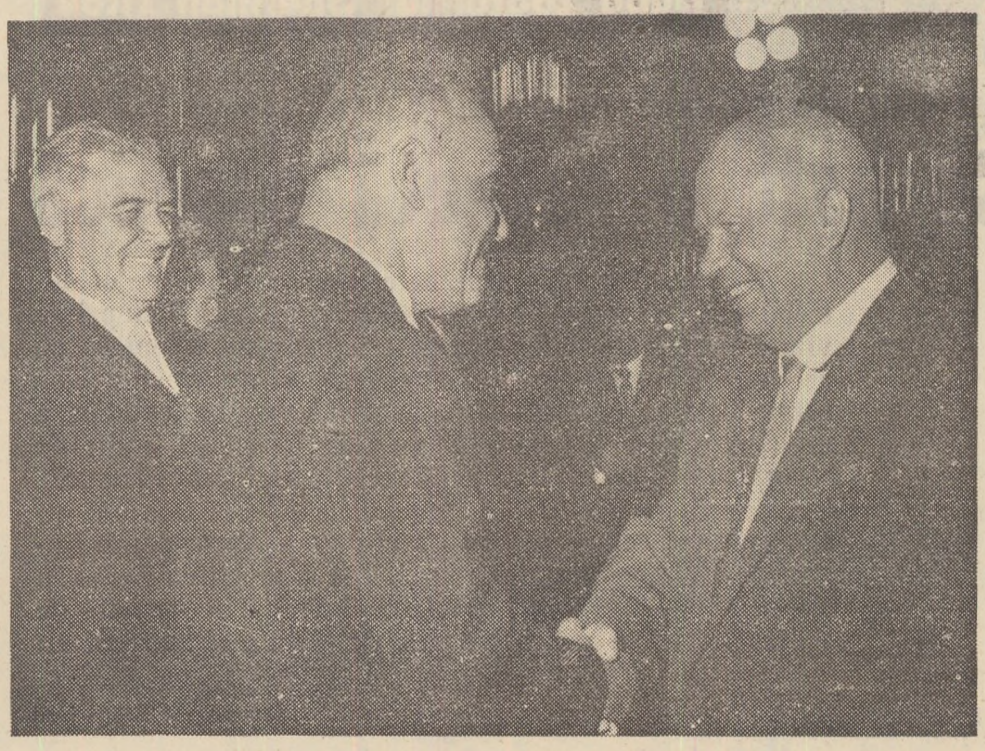

Tovarăşii Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Nikita Sergheevici Hruşciov în timpul vizitei la Moscova a delegaţiei de partid şi guvernamentale a Republicii Populare Romîne.

IN VECI PRIETENI

de acad. PETRE CONSTANTINESCU-IASI

Vicepreşedinte al A.R.L.U.S.

Comunicatul cu privire la vizita de prietenie făcută în Uniunea Sovietică de delegaţia de partid şi guvernamentală a R. P. Romîne a fost primit de poporul nostru cu o mare şi unanimă satisfacţie.

Acest important document, ca şi discursurile rostite cu prilejul recentei vizite de către tovarăşii Gheorghe Gheorghiu-Dej şi N. S. Hruşciov constituie o nouă şi strălucită afirmare a prieteniei de nezdruncinat, a frăţiei şi colaborării multilaterale dintre Uniunea Sovietică şi R. P. Romînă.

Fiecare etapă a călătoriei delegaţiei romîne prin Uniunea Sovietică a fost urmărită cu cel mai viu interes de oamenii muncii din ţara noastră care în manifestările prieteniei sovieto-romîne şi-au văzut exprimate propriile lor gînduri şi sentimente.

Poporul nostru a constatat cu multă bucurie că atît în marea capitală a socialismului victorios, la Moscova, cît şi în legendarul Leningrad, în capitala străveche a Ucrainei, Kiev, sau în frumosul Tbilisi, delegaţia romînă a fost primită cu florile prieteniei, cu mulţumirea evidentă de a avea ca oaspeţi pe solii unui popor frate. Intîlnirea cu muncitorii de la depoul Moscova-Triaj, tinerii care scandau în romîneşte cuvîntul Prietenie, corul colhoznic intonînd cîntece populare romîneşti, discuţiile cu specialişti sovietici care au lucrat în ţara noastră şi alte zeci şi zeci de momente emoţionante au alcătuit laolaltă un film de neuitat al acestei vizite, care a culminat cu marele miting de la Moscova.

În discursul rostit la acest miting tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a exprimat entuziasmul poporului nostru faţă de noul zbor în Cosmos efectuat de maiorul Gherman Titov. Acest asalt al cerului este o mărturie concentrată a succeselor celei mai trainice rampe de lansare, socialismul victorios, cum a spus N. S. Hruşciov. Perspectivele drumului ascendent spre culmile luminoase ale comunismului îşi găsesc exprimarea în proiectul de Program al P.C.U.S. „Sintetizînd întreaga experienţă a P.C.U.S. şi a mişcării comuniste internaţionale — a arătat tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej — elaborînd multilateral problemele complexe ale construirii societăţii comuniste — proiectul de Program are o însemnătate istorică mondială, aduce o contribuţie excepţională la dezvoltarea gîndirii marxist-leniniste şi a practicii revoluţionare, constituie un măreţ document al marxismului creator". Manifestul Comunist al epocii contemporane — cum numesc popoarele proiectul de Program al P.C.U.S. — este o oglindire nu numai a viitorului Uniunii Sovietice, ci şi o imagine concretă a perspectivelor tuturor ţărilor socialiste. De aceea proiectul Programului P.C.U.S. însufleţeşte şi pe oamenii muncii din ţara noastră în opera de desăvîrşire a construcţiei socialiste.

În această muncă minunată simţim alături de noi umărul de frate al poporului sovietic. Deşteleninţd, primii în istorie, drumul construirii socialismului, oamenii sovietici au deschis căile spre culmile progresului. Această experienţă „acumulată de partidul glorios creat de Lenin, universal valabilă în esenţa ei, este un bun de preţ pentru partidul nostru, pentru mişcarea comunistă internaţională", a declarat tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Aprecierile constructorilor comunismului, cuvintele lor pline de căldură despre realizările de seamă obţinute de poporul nostru sub conducerea P.M.R. ne-au umplut inimile de recunoştinţă, ne însufleţesc spre noi succese.

Cît de trainică şi luminoasă ne apare această frăţie pe fondul întunecat al contradicţiilor care macină sistemul imperialist, acolo unde domnesc legile junglei capitaliste!

Comunicatul comun, exprimînd deplina unitate de vederi dintre partidele şi guvernele celor două ţări în marile probleme ale contemporaneităţii, reflectă comunitatea de ţeluri şi interese ale ţărilor socialiste, unitatea lor indestructibilă. „Unirea face puterea", spune o zicală ce se verifică azi prin existenţa sistemului mondial socialist, chezăşie a posibilităţii construirii orînduirii noi şi a securităţii fiecărei ţări socialiste. După cum se arată în Comunicatul comun, cele două partide „consideră că datoria lor supremă este de a întări şi în viitor — prin toate mijloacele — unitatea statelor socialiste, a partidelor comuniste şi muncitoreşti, pe baza măreţelor principii ale marxism-leninismului..."

Această unitate stă ca un spin în ochii imperialiştilor, care ar dori să vadă ţările socialiste divizate pentru a le putea mai uşor ataca. Dar în calea unor asemenea planuri demente stă forţa lagărului socialist care urmăreste cu vigilenţă manevrele duşmanilor păcii. Comunicatul comun arată în această privintă că Uniunea Sovietică, R. P. Romînă şi celelalte ţări socialiste promovează cu consecvenţă politica leninistă a coexistenţei paşnice. Această politică este o mărturie a încrederii în victoria, prin mijloace paşnice, a principiilor socialismului.

În timp ce Uniunea Sovietică şi celelalte state socialiste propun semnarea Tratatului de pace cu Germania, puterile imperialiste sună din trîmbiţele războiului rece. Calmului, politicii înţelepte promovate de statele socialiste în problema germană, membrii N.A.T.O. îi răspund prin înveninarea atmosferei internaţionale. Comunicatul comun subliniază necesitatea semnării fără întîrziere a Tratatului de pace cu Germania, obstacol necesar în calea renaşterii forţelor-revanşă în statul de la Bonn. De asemenea semnarea acestui tratat ar deschide drumul reglementării problemei Berlinului occidental, focar de provocări împotriva statelor socialiste şi a R. D. Germane, în special. Numai transformarea Berlinului occidental într-un oraş liber şi demilitarizat ar putea pune capăt primejdiei pe care o reprezintă pentru pacea lumii existenţa unui centru de provocări pe teritoriul unui stat suveran. Aşa încît este de înteles de ce nu mai poate fi amînată semnarea Tratatului de pace cu Germania, tratat care va fi încheiat numai cu R.D.G. în cazul refuzului puterilor occidentale de a participa la elaborarea unui tratat cu ambele state germane.

În cursul convorbirilor de la Moscova au fost abordate şi alte probleme importante ale situaţiei internaţionale. Intensificarea cursei înarmărilor de către puterile occidentale face şi mai actuală necesitatea dezarmării generale şi totale sub un strict control internaţional.

În cadrul acţiunii de însănătoşire a climatului internaţional, stabilirea de acorduri pe plan regional, ca acelea propuse de R. P. Romînă în Balcani, ar avea o influenţă pozitivă în ansamblul relaţiilor dintre state subliniază Comunicatul comun.

De asemenea, la Moscova au mai fost discutate, constatîndu-se o deplină unitate de vederi, probleme ca lupta anticolonialistă, necesitatea schimbării structurii O.N.U. şi a restabilirii drepturilor R. P. Chineze în această organizaţie, ca şi necesitatea soluţionării altor probleme internaţionale ce îşi aşteaptă rezolvarea.

Zilele vizitei delegaţiei romîne în Uniunea Sovietică s-au terminat. Dar ele vor rămîne întipărite în sufletul şi mintea poporului romîn ca o vie expresie a prieteniei dintre ţările noastre, ca o contribuţie importantă la adîncirea acestei prietenii veşnice.

După zborul lui Gherman Titov

Un om de știință explică

Ce este o rachetă cosmică

Se știe că pentru a plasa o navă cosmică pe orbită trebuie să i se imprime o viteză cel puțin egală cu prima viteză cosmică — adică de aproximativ opt kilometri pe secundă. Un corp zburînd cu această viteză are o uriașă rezervă de energie cinetică. Astfel, energia cinetică a navei sovietice „Vostok-2" este de circa 15 miliarde kilogrammetri. Dacă această energie ar fi transformată în căldură, cu ajutorul ei s-ar putea topi, evapora și încălzi pînă la temperaturi de zeci de mii de grade un lingou de oțel de greutatea navei. Ori s-ar putea fierbe în clocot 1500—2000 de butoaie cu apă. Șirul format de aceste butoaie s-ar întinde pe o distanță mai mare de un kilometru.

Cum se dobîndește această energie? Cum este ea transmisă sputnikului?

Astăzi, în epoca noastră de dezvoltare vertiginoasă a cosmonauticii, drumul în Cosmos este deschis de rachete. Puterea unui motor de rachetă cosmică este de zeci de milioane de cai putere.

Viteza rachetei depinde de viteza de scurgere a gazelor din motorul cu reacție și de rezervele de combustibil. La rachetele moderne, numai 80—85 la sută din greutatea navei poate fi afectată pentru combustibil. Restul este cerut de greutatea încărcăturii utile: aparatura de comandă și altele. Aceasta înseamnă că o rachetă care ar folosi drept combustibil petrol lampant iar drept oxidant — acid azotic, ar putea dezvolta o viteză de aproximativ patru kilometri pe secundă. Prima viteză cosmică este însă de două ori mai mare. Cum se realizează rachetele pentru zborul în Cosmos? Rachetele cosmice moderne au mai multe trepte. Cea dintîi, care este în același timp și cea mai mare, are ca încărcătură utilă celelalte trepte. După ce combustibilul din treapta întîia a fost consumat, aceasta se desprinde și cade pe Pămînt. În clipa desprinderii, sau puțin mai tîrziu, începe să funcționeze motorul celei de-a doua trepte, care are o viteză și mai mare. Ultima treaptă, accelerată de treptele anterioare, poate atinge viteza necesară zborului în Cosmos. După plasarea pe orbită, nava cosmică se desprinde de această ultimă treaptă și își continuă singură zborul.

Revenirea navei cosmice pe Pămînt

Ce piedici stau în calea aterizării navelor cosmice? De ce pînă nu de mult sateliții artificiali nu puteau fi readuși pe Pămînt?

Coborînd spre Pămînt sputnikul intră în straturile dense ale atmosferei cu o viteză de aproximativ opt kilometri pe secundă. Aerul pe care-l întîlnește în drumul lui nu reușește să se dea la o parte și de aceea în calea navei se formează o pernă de gaze comprimate și, deci, puternic încălzite, la o temperatură de cîteva mii de grade. O parte din căldura aerului incadescent din jurul sputnikului se împrăștie în spațiul înconjurător. Altă parte este transmisă navei cosmice. Dacă nu se iau măsuri speciale, partea frontală a navei devine incandescentă, se topește și începe chiar să ardă.

Gherman Titov înainte de zborul în Cosmos

Vedem deci că la intrarea navei în straturile dense ale atmosferei, principala dificultate în calea revenirii ei pe Pămînt este supraîncălzirea. De asemenea, pentru a nu pune în pericol viața cosmonautului, o altă problemă importantă de care trebuie să se țină seama, este frînarea lentă, progresivă a navei cosmice.

Cum poate fi frînat un satelit artificial al Pămîntului?

Cu ajutorul motorului de frînare al rachetei trebuie dezvoltată o forță de tracțiune dirijată în direcție inversă mișcării navei cosmice. În felul acesta viteza navei va descrește și ea va coborî lin. Pe măsura intrării în straturile tot mai dense de aer crește și forța de frecare, crește „suprasarcina". Dacă traiectoria de coborîre n-a fost bine aleasă, frînarea poate fi extrem de puternică. Aterizarea cu succes a navelor cosmice sovietice dovedește că oamenii de știință sovietici au soluționat cu succes problema revenirii navelor pe Pămînt.

Siguranța navelor

Construirea unei nave cosmice este o problemă extrem de complicată. Și mai complicată este, însă, asigurarea funcționării ireproșabile a tuturor mecanismelor ei în cursul lansării, al zborului pe orbită și al aterizării navei. Un rol extrem de important în rezolvarea acestei probleme îl joacă teoria siguranței. Dat fiind că această teorie este foarte nouă, nu se poate vorbi încă de o siguranță perfectă. De cele mai multe ori această problemă este abordată prin prizma teoriei probabilităților.

Pe măsură ce sporește complexitatea navei cosmice, siguranța ei scade. Să presupunem că o rachetă are 1000 de elemente și că siguranța fiecărui element e de 0,95. Care ar fi în acest caz siguranța rachetei? Ea ar fi exprimată printr-o fracție zecimală în care, între virgulă și prima cifră cu valoare ar fi 21 de zerouri. Să luăm un exemplu care să limpezească cele spuse mai sus. Dacă în fiecare secundă s-ar construi un milion de rachete, în 300 de milioane de ani absolut sigură ar fi o singură rachetă. În celelalte cazuri, racheta s-ar putea defecta într-o etapă sau alta a zborului.

Este oare real exemplul dat?

În cazul de mai sus am pornit de la un procent de siguranță a detaliilor destul de mare, dar departe de a fi îndestulător pentru rachetele cosmice. Dacă siguranța ar fi de 99,9 la sută, și atunci proporția ar fi încă de 1 la 10.000. Rezultă deci că siguranța pieselor care alcătuiesc agregatele rachetelor cosmice trebuie să fie extrem de mare. Dintr-un milion de piese luate pentru o probă îndelungată se admite să se defecteze cel mult două. Probabilitatea e infimă, dar nici așa nu poate fi neglijată. În afară de piese cu o siguranță atît de mare sînt folosite și mijloace speciale de sporire a siguranței navelor și rachetelor cosmice.

Calea cea mai simplă de sporire a siguranței unei instalații tehnice este dublarea ei. Nu încape îndoială că siguranța radiocomunicației cu navele cosmice ar crește dacă în loc de un singur complet de aparataj radio ar fi instalate cîteva.

Totuși problema dublării nu e chiar atît de simplă cum pare. Să presupunem că avem un aparat oarecare, compus din 20 de elemente. Dacă siguranța fiecărui element ar fi de 95 la sută, siguranța aparatului ar fi de 36 la sută. Prin dublarea aparatului ea ar spori pînă la 59 la sută.

Se pune, însă, întrebarea: nu s-ar putea spori și mai mult siguranța avînd la îndemînă tot numai două garnituri de aparate? Lucrul e posibil. Dar pentru asta trebuie dublate nu aparatele ci fiecare element al lor. Astfel dublat, siguranța aparatului ar fi de 94 la sută, adică de 1,5 ori mai mare decît a aparatelor dublate în totalitatea lor, nu pe elemente.

Teoria siguranței instalațiilor tehnice a început să se dezvolte recent. Cu toate acestea, oamenii de știință sovietici au dobîndit mari succese și în această direcție. Este un adevăr dovedit din plin de zborul celor două nave cosmice sovietice pilotate de piloții cosmonauți ai U.R.S.S., maiorii I. A. Gagarin și G. S. Titov. Toate sistemele acestor nave au funcționat ireproșabil.

Drumul spre noi victorii a fost deschis.

I. Nikolaev
candidat în științe tehnice

Gherman Stepanovici Titov

Acad. ALEXANDR OPARIN:

Vom afla dacă există viață pe alte planete

Zborul lui Gherman Titov este un nou pas, de mare importanță, pe drumul cuceririi Cosmosului de către om. Acest zbor va elucida multe date necesare pentru studierea acțiunii mediului cosmic asupra omului.

Oamenii de știință sovietici, și în special biologii, sînt extrem de interesați în pătrunderea omului în Cosmos, atît pentru că rămînerea în mediul cosmic este un fenomen absolut neobișnuit pentru om, cît și pentru că în felul acesta ne apropiem de o problemă ce frămîntă omenirea de veacuri și anume: există viață pe alte corpuri cerești?

Deocamdată putem face doar presupuneri despre posibilitatea existenței vieții pe Marte, Venus și pe celelalte planete. Dar nu trebuie să ne îndoim de faptul că nu numai pe Pămînt există viață. Viața, ca formă extrem de complexă de existență a materiei, ia naștere într-o anumită etapă a dezvoltării acesteia. Ea trebuie să apară pretutindeni unde există condiții propice. Această afirmație nu este doar o teză teoretică. De multă vreme s-au găsit urme de viață pe meteoriți. Totuși pînă acum dispunem numai de o serie de materiale inițiale care ne îndreptățesc a afirma că în spațiul cosmic există pulbere dispersată și substanțe organice ce pot constitui o sursă de viață.

Se crede că în spațiul cosmic pot exista microbi, ridicați odată cu praful de pe corpurile cerești populate. În prezent ne menținem părerea că este puțin probabil ca în spațiul cosmic să poată exista organisme neprotejate. Rămînerea omului în Cosmos pe o durată mai lungă va îngădui confirmarea posibilității existenței unor organisme vii în spațiul cosmic în condiții de protecție artificială.

BORIS KLOSOVSKI:

Membru corespondent al Academiei de Științe Medicale a U.R.S.S.

Zborurile cosmice pot prelungi viața omului

Toate domeniile științei sînt interesate în obținerea de noi date despre zborurile în Cosmos. Sîntem interesați deopotrivă și noi, fiziologii. Pînă nu de mult, scepticii considerau că sistemul nervos central al omului nu va rezista la suprasolicitarea produsă în clipa cînd nava se desprinde de Pămînt și la starea de imponderabilitate. Zborurile în Cosmos au dovedit însă că, prin antrenament și cunoașterea legilor fiziologice, suprasolicitările cosmice pot fi biruite. Oamenii de știință au stabilit că voința fermă a omului și calmul contribuie la aceasta.

Atît eu cît și colegii mei așteptăm ca zborurile cosmice să arunce o lumină mai puternică asupra multor probleme, inclusiv asupra problemei spațiului și timpului care are o legătură directă cu medicina.

Cînd știința și tehnica vor birui condițiile provocate de gravitația și rotația Pămîntului este foarte probabil că se va ajunge la eliberarea celulelor organismului omenesc și îndeosebi a celulelor nervoase de solicitările gravitației și ale rotației Pămîntului, ceea ce ar avea drept rezultat prelungirea existenței lor.

Se prea poate ca în viitor, medicii să înceapă a trimite în Cosmos oameni pentru tratament împotriva multor boli și acest lucru ar prelungi în mod substanțial viața.

Plasarea pe orbită a noii nave cosmice „Vostok-2" umple de bucurie inimile oamenilor sovietici. Prima navă cosmică dirijată a fost creată de știința și tehnica sovietică. E tot mai aproape ziua cînd omul va putea efectua zboruri pe alte corpuri cerești.

Din cauza abundenței de material, sîntem nevoiți a amîna pentru numărul viitor continuarea publicării memoriilor lui Iuri Gagarin „Drumul în Cosmos".

23 AUGUST 1944 — 23 AUGUST 1961

EXPLICAȚII LA UN „MIRACOL"

În august, peste țară plutește miros de mere coapte și de busuioc. Ziua cerul e în această lună parcă mai înalt, nopțile cerul se scutură de stele, ca primăvara merii de flori. Sîntem în prag de toamnă și totuși oamenii vorbesc despre august ca despre o lună a primăverii — o lună care a adus soare și nădejde, o lună în care sevele din adîncuri sînt impetuoase și au făcut să înmugurească pentru prima oară libertatea pe acest frămîntat pămînt.

E sărbătoare în august. O sărbătoare cu steaguri de luptă desfășurate larg, cu cîntece despre viața nouă, cu coloane nesfîrșite de demonstranți care trec prin fața tribunelor purtînd placarde pe care scrie cu litere mari: „RAPORTĂM"...

Raportăm că sîntem un popor de 18 milioane, unit în muncă și în năzuinți, în activitatea de fiecare zi și în visele noastre de viitor.

Ascultați ce raportează Reșița : aici a fost dat în exploatare unul din cele două furnale de 700 m.c. !

Iată raportul celor ce țes mătase și pînză, al celor ce fabrică pantofi : numai într-o singură lună 84.000 de m.p. pînză și 12.000 perechi încălțăminte peste plan !

Și iată raportul constructorilor din Capitală : încă 516 apartamente noi în cinstea zilei de 23 August, încă 40 de magazine noi, încă 6 școli noi...

Metal, mașina nouă strălucind în atelier ca o adevărată bijuterie, încălțăminte nouă, casa cu pereții proaspeți, școala nouă pentru băiatul care tocmai a crescut mare... Viața noastră de fiecare zi... Bucuria care ne cuprinde este cu atît mai mare cu cît totul este făcut cu mîinile noastre, este rodul gîndirii noastre, este rezultatul faptului că avem cine să ne îndrume și să ne avînte mintea. De aceea acum lîngă fiecare placardă pe care scrie „Raportăm" e o alta pe care scrie : „Trăiască Partidul Muncitoresc Romîn"...

Cei ce raportează se gîndesc : numai furnalul dat acum în exploatare la Reșița produce de două ori mai multă fontă decît dădeau toate furnalele țării în anul 1938 ; numai depășirea de plan a unei singure luni reprezintă 12.000 perechi încălțăminte — au rămas definitiv în urmă anii cînd trei sferturi din populația rurală a țării umbla desculță. În 1948 nu existau în țară decît trei orașe cu peste 100.000 de locuitori, astăzi avem 12 asemenea orașe...

Cînd unii au luat cunoștință de ritmul în care se dezvoltă Romînia, ei n-au vrut să creadă. Apoi cînd faptele au devenit de necontestat, au dat totul pe seama cine știe cărui „miracol", pe care nu și-l puteau explica. Dar mai tîrziu nu le-a rămas decît să recunoască...

După ce a vizitat țara noastră, după ce a văzut cu propriii lui ochi totul — Gaston Coblentz, de la „New York Herald Tribune" a fost nevoit să scrie cu destulă amărăciune : „Comunismul, acest medicament greu de înghițit (firește, de vreme ce i-a rămas domnului Coblentz în gît ! n. a.) provoacă în Romînia schimbări care, după toate probabilitățile, vor determina Occidentul să-și revizuiască aprecierea asupra acestei țări. Concepția tradițională despre Romînia că ar fi mai curînd un stat balcanic neeficient va trebui să fie revizuită ca urmare a progresului vertiginos pe care comuniștii l-au înfăptuit aici".

Da, e neapărată nevoie ca unii să-și revizuiască concepțiile despre țara noastră, dacă nu vor să rămînă cu tot dinadinsul ridicoli...

În lumea d-lui Coblentz există mulți sociologi și economiști care caută să demonstreze în fel și chip că lumea e amenințată de stingere prin foame, că pămîntul n-ar putea să asigure hrana necesară oamenilor în același ritm în care ei se înmulțesc.

Există însă de pe acum în lume peste un miliard de oameni care infirmă teoriile canibalice ale celor ce pretind că vom ajunge nici mai mult nici mai puțin decît să ne mîncăm unii pe alții. E de ajuns să comparăm doi ani din istoria Romîniei : în numai 11 săptămîni ale anului 1960 oamenii au realizat o producție egală cu cea a întregului an 1938 !

„Miracol" ? Miracolul se numește socialism.

Acum, la începutul erei cosmice savanții au atras de multe ori atenția asupra faptului că în călătoriile lor interplanetare oamenii se vor întîlni cu o altă curgere a vremii decît cea cu care sîntem obișnuiți pe Pămînt. Oamenii care vor pleca în Cosmos vor îmbătrîni doar cu cîțiva ani, în timp ce pe planeta noastră se va scurge viața a generații întregi.

Astrofizicienii și astronomii au umplut pînă acum tomuri întregi cu explicarea acestui fenomen. Mult mai numeroase trebuie să fie totuși tomurile care să explice felul în care se modifică curgerea vremii nu în spații cosmice depărtate (încă) de noi, ci aici, în preajma noastră, pe Pămînt.

In Romînia anului 1938 vîrsta medie a oamenilor nu depășea 42 de ani. Vremea se scurgea între pelagră și subalimentație, între cocioabele care țineau loc de casă și paltonul amanetat la Muntele de pietate. Era bietul om sub vremi...

Dar iată că socialismul a adus vremile sub om și astăzi în 1961, putem să raportăm că vîrsta medie a ajuns în țara noastră la 63 de ani ! Faceți socoteala ce înseamnă pentru fiecare om acești 21 de ani cîștigați : cîte bucurii trăite în plus, cîte planuri de creație împlinite, cîte cărți citite (sau scrise !) cîte răsărituri de soare și cîte nopți amețitoare petrecute sub bolta fermecătoare a cerului... Cei 63 de ani ai omului se scurg între creșa în care fiecare dimineață nepotul începe ziua cu o cană bună cu lapte, și semnătura pe talonul cu care factorul poștal aduce bunicului pensia acasă...

Construcția unei noi hale la uzinele „Strungul" din Brașov

Cine nu știe că viața înseamnă înainte de toate bunurile de care au nevoie oamenii în fiecare zi — hrană, locuință, îmbrăcăminte, căldură, lumină, mașini care să producă din ce în ce mai mult.

Distanțele cosmice se măsoară cu ani lumină. Dar dacă ne gîndim că încă în 1948 (înainte de începerea planului de electrificare), producția de energie electrică a Romîniei era de 5,2 ori mai mică decît a Italiei, în timp ce în 1959 acest raport se schimbase la numai 2,7, atunci ieșim din cadrul relațiilor matematice ca să intrăm în cadrul celor politice : socialismul își dovedește putința de a furniza lumina într-un ritm mult mai accelerat decît capitalismul.

Sau să luăm de pildă un asemenea sector cheie al industriei cum este oțelul. În numai 12 ani (1948—1959) producția de oțel a țării noastre a crescut cu aproximativ 1 milion tone (de la 353.000 tone la 1,4 milioane). Dar pentru o creștere asemănătoare unei țări ca Austria i-au trebuit 53 de ani (1900-1953)), iar unei țări ca Suedia nu mai puțin de 69 de ani (1880-1949)! Concluzie: socialismul e capabil să dea oamenilor într-un timp extrem de scurt puterea pe care capitalismul nu reușește să le-o dea în decenii întregi.

Există o teză deosebit de iubită de apologeții capitalismului, teză care exprimă insinuant ideea că omul nu trăiește cu energie electrică sau cu oțel... Dar faptele dau bobîrnace serioase celor ce pun la îndoială capacitatea socialismului de a ridica necontenit nivelul de trai al poporului tocmai pe baza succeselor pe care le obține prin industrializare. Cîtă carne, cît lapte, cît zahăr se consuma la noi, înainte de război ? O statistică efectuată în mediul rural — acolo unde trăia majoritatea covîrșitoare a populației — dădea la iveală cifre dezolante : un om consuma într-un an doar 21 kg. carne, 5,5 kg zahăr, 100 litri lapte ! Și iată că hotărîrile celui de al III-lea Congres al Partidului prevăd că la sfîrșitul planului de șase ani fiecare locuitor (inclusiv cei de la țară) va putea consuma nu 21 — ci 60-71 kg. carne anual, nu 5,5 — ci 35—40 kg. zahăr și produse zaharoase, nu 100 ci 350—380 litri lapte și produse lactate. Vă mai aduceți aminte de țăranii care umblau desculți (păstrînd în felul acesta — după unii teoreticieni burghezi — nealterat „spiritul sănătos al neamului") ? În 1965 fiecare locuitor al țării va avea la îndemînă patru perechi de încălțăminte pe an...

De pe acum țăranii se hrănesc, se îmbracă și locuiesc incomparabil mai bine decît în trecut. Ei și-au construit în ultimii 10 ani 700.000 de locuințe noi, cunosc binefacerile luminii electrice, bucuria radioului, satisfacția serii petrecute la Căminul cultural...

Socialismul înseamnă înainte de toate grija pentru om, pentru satisfacerea nevoilor sale multilaterale, materiale și spirituale. Unii se mai pot mira că Romînia, odinioară sălaș de boli sociale și patrie a agriculturii rudimentare, a reușit să izgonească pelagra, că are muncitori, tehnicieni și ingineri capabili să fabrice printre altele un tractor la fiecare 26 de minute. Explicația trebuie căutată desigur și în faptul că astăzi la fiecare 10.000 de locuitori există în țara noastră mai mulți medici decît în Franța și că la același număr de locuitori în țara noastră învață mai mulți studenți decît în țări ca Italia, Suedia, sau R. F. Germană.

...E august și ca în fiecare august de 17 ani încoace ne place să raportăm despre succesele noastre. Aceste succese devin tot mai mari și ele sînt principala chezășie a succeselor noastre viitoare. Pe noi nu ne sperie prezicerile neomalthusianiștilor cu privire la „secarea" puterii pămîntului. Pămîntul țării noastre — ogoarele, uzinele, laboratoarele — nu cunosc perspectiva „secătuirii" ci pe cea a înfloririi continue. La propriile noastre puteri pe care le folosim pentru ridicarea continuă a patriei, se adaugă puterile prietenilor noștri din marele lagăr al socialismului, de a cărui solidaritate și sprijin ne bucurăm zi de zi. Îndeosebi ajutorul frățesc primit din partea Uniunii Sovietice face strădaniile noastre tot mai spornice, apropie ziua luminoasă a desăvîrșirii construcției socialiste. **„Însemnătatea acestui ajutor** — a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în cursul recentei călătorii în Uniunea Sovietică — **constă nu numai în amploarea, în volumul său mare, el are trăsături care nu pot fi exprimate în tone sau metri cubi. În nici un fel de unități de măsură nu se poate cîntări însemnătatea faptului că acest sprijin este îndreptat în mod consiant către direcțiile cheie pentru făurirea noii orînduiri, că ne ajută în rezolvarea problemelor creării bazei tehnico-materiale a socialismului, ale industrializării socialiste, ale ridicării țării noastre la nivelul țărilor celor mai avansate".**

Alături de puterea kilowaților-ore și a oțelului, sîntem mîndri să raportăm și despre continua întărire a prieteniei noastre. Și de aceea alături de placardele cu cifre, alături de chemările în cinstea partidului nostru drag, ridicăm în soarele arzător de august cuvintele care slăvesc prietenia cu marele popor sovietic. Ca o dovadă că în august noi am pășit pe invincibila cale a lui noiembrie : calea comunismului biruitor.

Radu Țiulescu

ÎN ŢARA CARE ÎN OCHII ÎNTREGII OMENIRI ÎNAINTATE ÎNTRUCHIPEAZĂ

TINEREŢEA LUMII

„In fiecare an construim mai multe locuinţe decît S.U.A., Anglia, Franţa, R.F.G., Elveţia Olanda, Belgia şi Suedia luate la un loc. Paisprezece apartamente la mia de locuitori faţă de 7,2 în S.U.A. şi 5,9 în Marea Britanie". Aceste cuvinte pe care le-am văzut înscrise pe un mare panou în pavilionul construcţiilor din Expoziţia realizărilor economiei naţionale a U.R.S.S. au constituit parcă o sinteză a ceea ce am văzut pe şantierele de construcţii de locuinţe în trei din cele mai mari oraşe din Uniunea Sovietică.

Amploarea construcţiilor

Kiev. Oraşul, aşezat pe coline pe malul drept al Niprului, se arată încă din tren înconjurat de o adevărată centură de macarale turn. In capitala Ucrainei se construiesc în ultimii ani şase noi microraioane, fiecare dintre ele un adevărat orăşel. Traversăm minunatul pod de pe Nipru, construit de Boris Paton. Pe malul celălalt se întinde cartierul Rusanovski, odinioară un cîmp mlăştinos. Acum mlaştinile au fost asanate şi înlocuite cu un puternic sistem de irigaţie care va alimenta douăzeci de colhozuri din imediata apropiere a oraşului. Odată cu irigaţiile au apărut şi noi cartiere de locuinţe. Vizităm Darniţa, Zavasko. Pretutindeni se construieşte numai din panouri prefabricate. Panourile sînt asamblate din cărămidă celulară de calitate superioară, cu muchii vii şi feţe plane. Alcătuirea panourilor la sol dă posibilitatea unor execuţii îngrijite, schelăria este eliminată, faţada nu mai necesită o finisare specială. Avantajele economice şi estetice sînt evidente. Decoraţia exterioară în stil ucrainean, realizată în plăci de faianţă colorată este în acelaşi timp tradiţională şi modernă, nu exagerat de scumpă şi atrăgătoare. De altfel este evident că ideea simplificării ornamentelor exterioare cîştigă teren, la fel ca şi grija pentru integrarea armonioasă a construcţiilor în peisaj. Este adevărat că constructorii Kievului sînt avantajaţi de pitorescul văii Niprului. Căci Kievul merită pe deplin epitetul de oraş al grădinilor pentru spaţiile sale verzi care ocupă aproape jumătate din întreaga-i suprafaţă. Dacă în anii septenalului se construiesc trei milioane de metri pătraţi de suprafaţă locativă şi spaţiile verzi se dublează.

Acolo unde au apărut primele fabrici de case

La Leningrad există o tradiţie ca arhitecţii să fie consideraţi printre cei mai de vază cetăţeni ai oraşului. Multe străzi din Leningrad poartă numele unor celebri arhitecţi ca Rossi, Rastrelli, Voronihin care au înălţat partea centrală a oraşului. Astăzi de aceeaşi preţuire se bucură Serghei Speranski, Boris Juravliov, Serghei şi Vladimir Vasirkovski care, după ce au terminat reconstrucţia Leningradului vechi, conduc acum lucrările de extindere a oraşului. Noile cartiere ale Leningradului, oraş care n-a avut niciodată periferii, au o arhitectură nouă, modernă. Impreună cu un grup de constructori romîni am vizitat noul cartier al Leningradului, Putilovul roşu, conduşi de inginerul Mark Cernomorski, conducătorul unui vast şantier. Pe acest şantier totul se construieşte din prefabricate. Constructorii au două preocupări principale: să ridice cît mai repede noile masive de locuinţe şi să creeze cît mai mult confort. Conducătorul şantierului ne-a explicat cum este cu putinţă ca o echipă de 21 de montori, lucrînd în trei schimburi (7 oameni pe schimb) să termine în patruzeci de zile un bloc de 50—70 apartamente. Dar iată şi secretul acestor adevărate recorduri. In mijlocul şantierului se înalţă uzina de prefabricate, o adevărată fabrică de case. Aici, după proiectul eficient şi economic al lui V. P. Lagutenko, Erou al Muncii Socialiste, sînt produse case cu pereţi de beton poros obţinuţi în autoclavă. Cu ajutorul unor autocamioane-remorci speciale, pereţii sînt aduşi la faţa locului gata şi sînt numai montaţi. Uzina trimite diversele piese necesare construcţiei unui bloc în ordinea stabilită, pe baza unei scheme precise.

— Eficacitatea existenţei unei asemenea uzine aici în inima şantierului de construcţie, ne-a spus inginerul sovietic, este evidentă. După părerea noastră, noua tehnologie a construcţiilor de case este cea mai modernă formă de organizare a construcţiilor.

Mai tîrziu am aflat că această metodă de industrializare a procesului de construcţie a fost elaborată de un colectiv de specialişti din Leningrad şi apoi extinsă în întreaga Uniune Sovietică. In momentul de faţă există peste 200 de asemenea mari întreprinderi care produc 10 milioane de metri cubi de prefabricate. Interlocutorul nostru avea de ce să fie mîndru.

— Pe şantierul nostru, ne-a spus în continuare M. P. Cernomorski, căutăm să respectăm cu stricteţe dimensiunile, greutatea, toleranţele şi ajustajele pentru a realiza o bună finisare şi pentru ca după montaj să nu mai fie nevoie de nici un fel de rectificări. Dar să vizităm unul din noile apartamente.

...Ca şi exteriorul, interiorul este prefabricat. Parchetul vine în plăci pătrate, tapetele plastice lavabile necesită doar o simplă operaţie de lipire, iar camera de baie, o cutie de asbociment pe schelet metalic, soseşte de la fabrică cu cada şi celelalte accesorii gata montate şi nu urmează decît să fie introdusă în apartament.

La Leningrad lucrează acum şase uzine de case, care construiesc anual 740.000 de m.p. Intr-o astfel de uzină l-am văzut lucrînd pe Ivan Sapolov, şeful unei brigăzi de constructori care într-un singur an a montat din panouri mari 27 de case cu patru etaje. Astăzi, după metoda lui Sapolov lucrează mulţi constructori din Leningrad.

Dar nu numai ritmul rapid caracterizează construcţia noilor ansamble de locuinţe. La proiectarea lor se ţine seama de un lung şir de factori. De pildă, ca părinţii să nu-şi piardă timpul ducîndu-şi copiii la creşe, grădiniţe de copii sau să-i ia de acolo, ca să nu mai fie nevoie de un drum cu metroul sau autobuzul pentru a lua prînzul sau dejunul se prevede ca reţeaua de deservire social-culturală să fie situată chiar în imediata apropiere a locuinţelor. Pe strada Putilovul roşu nr. 14 am vizitat un cvartal de locuinţe unde toate aceste cerinţe sînt împlinite. Aici locuiesc împreună cu părinţii lor peste 1500 de copii. In interiorul unui cvartal de case se găsesc grădiniţe de copii, creşe, o şcoală de 7 ani, terenuri de sport, bazin de înot, o tabără de pionieri şi pînă şi o livadă de meri ale cărei roade sînt destinate copiilor. De asemenea, tot în cuprinsul cvartalului se află cantina, magazinele alimentare, policlinica. Cele trei milioane de locuitori ai Leningradului caută şi găsesc mereu noi forme de îmbunătăţire a nivelului lor de trai. Leningradul izbuteşte să fie tot mai frumos şi mai modern.

Privind Moscova de la etajul 28

De la etajul 28 al clădirii principale a Universităţii Lomonosov am revăzut, după doi ani, profilul marii capitale întregit cu noi cartiere care se întind pe sute de mii de metri pătraţi. Cartierul de sud-vest al oraşului pe care l-am admirat atît de mult la ultima vizită a căpătat acum o serie de fraţi: cel de sud-est, Ceriomuşki etc. Am vizitat unul din combinatele de case din Moscova. Aici totul este la un înalt nivel de mecanizare. Cu ajutorul fabricilor de case, în prezent toate lucrările de construcţii din Moscova se efectuează în două faze strict delimitate. Pregătirile tehnice (reţeaua de termoficare, instalaţiile de apă, canalizare etc.) sînt efectuate de trusturi speciale, în timp ce ridicarea clădirii din prefabricate este efectuată în întregime de combinatul pentru construcţii de locuinţe.

Pe şantierul de construcţii de locuinţe de la Ostankino am văzut cum sînt folosite şi elemente de fundaţie în întregime prefabricate, ceea ce permite realizarea unor însemnate economii. Tot aici panourile din beton care alcătuiesc pereţii exteriori vin de la fabrică şi cu finisajul interior gata.

...Dar să ne întoarcem la pavilionul construcţiilor de la Expoziţia realizărilor economiei naţionale din Moscova. Aici sînt prezentate machetele unor noi şi moderne locuinţe, planurile de dezvoltare a Moscovei şi ale altor oraşe sovietice. Ritmul rapid pe care l-am văzut pe multe şantiere din Uniunea Sovietică constituie o confirmare că în scurtă vreme aceste planuri vor deveni realitate.

I. Manea

SIB

Eram aşa dar p
cercam ca orice n
de sfîrşit, dar ma
gini a măreţiei o
a supus natura s
kal în zborul „Ra
văcat avion al ape
Laolaltă cu noi.
vedere păreau ex
canci de munte,
ne aflam în inima
lele Ceahlăului. O
de la uzina „Kui
Ce miraj îi mîn
ca nişte mări fre
ştiute de nimeni
aflat că erau num
pediţie a geologil
noi bogăţii mine
mîntului.
— Cei dinaintea
fier, ne-a spus c
garul Ivan Semio
întoarcem, aşa-i l
Un „da" prelu
mionovici.
Ne-am despărţi
noasa Angară se
apele spre Ienisei
la valurile ce-o iz
Întîlnirea cu B
plin de farmec şi
verzui, cînd albas
mari adîncimi ca
abrupte dornice,
piscurilor ce
tecele albe de om
arată uneori +30
De la Baikal la
o infimă parte di
simplă figură de

găţii naturale, cu
păduri, fier, en
pămînturilor care
vederile sepienal
pentru patria co
tică e un ţinut
şi dăruieşte omul
La Bratsk,
braţul energic a
minunată legend
vălindu-i în cale
de beton al ba
mari din lume.
Inginerul şef
Saburov, ne-a p
rei au fost zăgăz
— Tocmai atu
Harrimann, polit
pregătim să incl
mai tîrziu pe şa
i-a mai rămas
domesticesc Ang
Pe şantier te
dintre ei, cînd a
Ci au crescut o
cînd cu patimă
vatorişti sau ele
crînd de zor la
constructorii

ERIA DE AZI...

In Moscova, avionul decolează în amurg, cînd încă prins a străluci stelele rubinii ale Kremlinului. Ghiceşti rea undeva în depărtări, furişîndu-se, parcă, prin ceaţă de sfîrşit al norilor. Cîteva ceasuri de zbor, cîteva e kilometri pe drumul fără pulbere şi cînd socoteam abia trecut de miezul nopţii am fost martorii indiscreţi ei întîlniri cereşti: soarele dădea bineţe lumii. E un en care uimeşte şi încîntă deopotrivă.

la Irkutsk am ajuns în plină zi. Am străbătut mai întîi străvechi de la marginea oraşului, purtînd pe ele am- celor 700 de ani. Şi, deodată, aidoma contrastului zi şi noapte, am fost întîmpinaţi de bulevardele mo- cu blocuri înălţate în ultimii ani.

mîntul Siberiei, unde aveam să în- hit uimirea în faţa întinderilor fără uimirea în faţa copleşitoarei ima- constructor al comunismului, care . Am pornit spre legendarul Bai- , o navă rapidă de transport, ade-

n grup gălăgios de tineri. La prima şti. Purtau rucsacuri în spate, bo- cort, încît dacă n-am fi ştiut că iei ne-am fi crezut undeva la poa- însă, am ştiut că erau muncitori din Irkutsk, elevi şi studenţi.

adîncul taigalei, cu pădurile vuind în furtună? Spre ce comori ne- tau paşii? Şi tot aşa, curînd am va dintre cei porniţi în marea ex- atori, dornici să dăruiască patriei ecate de veacuri în adîncurile pă-

ră au dat peste un zăcămînt de de invidie, parcă, în glas, strun- Karpişev. Fără minereu nici nu ne

ncuviinţat cele spuse de Ivan Se-

gura lacului, acolo unde furtu- te de tatăl Baikal, fugărindu-şi endara stîncă privea neputincioasă pierzîndu-se în depărtări.

nu mai poate fi uitată. Totul e oezie. Şi apele cu scăpărări cînd atît de limpezi încît vezi pînă la m gigantic acvarium, şi malurile să se scalde în apă, şi semeţia strează ascunse ca nişte riduri pe- e chiar şi acum, cînd termometrele rade, amintesc iarna.

k e cale lungă. Şi totuşi e numai stă „ţară a viitorului". Nu, nu-i o Căci Siberia, cu fabuloasele ei bo-

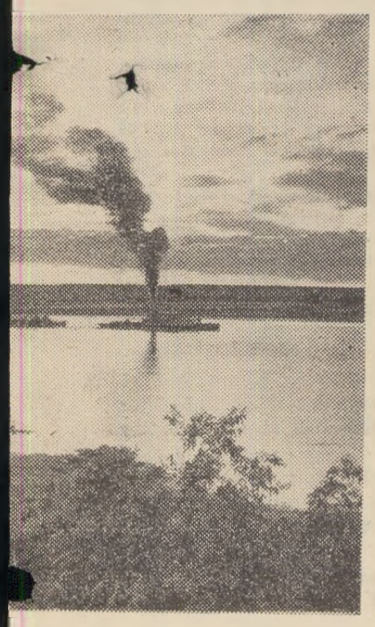

rmul Yenisseiului

le ei fără egal în lume de cărbuni, etrică, cu spaţiile nemărginite ale eput a fi deşelenite, ocupă în pre- loc de excepţională însemnătate rilor comunismului. Siberia sovie- e s-a trezit la viaţă, care a dăruit mărate comori.

a Irkutsk, mintea cutezătoare şi nilor sovietici au scris o nouă şi garei, pe care au supus-o nu prăi- ă fermecată, ci cu uriaşul piept idrocentralei, una dintre cele mai

al construcţiei, Ivan Dmitrievici cum apele tumultoase ale Anga- mai în 19 ore.

nimerit la noi şi domnul Averrel e văză din America. Auzise că ne Angara. Dar, neîncrezător, a venit ind a văzut că totul era gata, nu exclame: „Arta oamenilor care duce o impresie de neşters".

onează tinereţea oamenilor. Mulţi în tainica taiga nu erau calificaţi. şantierul iar acum îi vezi mun- pere ca sudori sau montori, exca- . Îi vezi în adîncul barajului, lu- agregat care, aşa cum s-au angajat în funcţiune în cinstea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Pornind peste întinsurile Siberiei, hergheliile de cai putere vor vesti pînă la bătrînul Baikal că apele Angarei au fost supuse şi că cei care le-au supus au fost oameni sovietici.

...Într-o dimineaţă senină, cînd peste Obi pluteau ca un abur zorii, am ajuns la Novosibirsk.

Dincolo de frumuseţile acestui oraş care abia a ajuns la vîrsta unui om în floarea vîrstei, ne atrăgea noua aşezare din inima taigalei siberiene: Oraşul ştiinţei. Vorbind despre laborioasa activitate ştiinţifică care înfloreşte pe aceste meleaguri odinioară pustii, academicianul M. Lavrentiev, laureat al Premiului Lenin, preşedintele filialei din Siberia a Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., a arătat:

— Nu sînt decît patru ani de cînd în pădurea de lîngă Novosibirsk stăpînea tăcerea. Acum, pădurea a dispărut, făcînd loc primelor străzi ale orăşelului nostru academic. Au fost înălţate institute, corpuri de locuinţe, complexul de clădiri al Universităţii de stat din Novosibirsk. Nu de mult spuneam: „Oraşul ştiinţei va fi", azi putem spune cu mîndrie „Oraşul ştiinţei există". Noul Program al Partidului prevede o valorificare şi mai hotărîtă a bogăţiilor din regiunile răsăritene ale ţării. Perspectivele dezvoltării ştiinţei sînt în Siberia cu adevărat nelimitate.

Cine ar căuta pe hartă noul orăşel, nu l-ar găsi. Căci prea de curînd aroma răşinei de brad a început a fi înlocuită de mirosul proaspăt al mortarului. Geografii au rămas în urma constructorilor.

Dar însemnat pe hartă sau nu, oraşul pulsează de o viaţă plină. În laboratoarele de cercetări ori în cabinetele de lucru 11 academicieni, 35 de membri corespondenţi ai Academiei de Ştiinţe a Uniunii Sovietice, 120 de doctori în ştiinţe şi aproape 700 de candidaţi muncesc cu pasiune pentru descoperirea şi valorificarea uriaşelor bogăţii ale Siberiei. Aici, în adîncul unor pămînturi unde pînă nu de ult erau stăpîne doar vieţuitoarele taigalei, au fost descoperite zăcăminte de fier şi cărbune, cositor şi molibden, diamante şi aur, mică şi sare, grafit şi petrol. Prezenţa oamenilor de ştiinţă chiar în inima acestui ţinut aflat într-un rapid proces de valorificare aduce o mare contribuţie la rezolvarea rapidă şi cu succes a nenumăratelor probleme ştiinţifice legate de o acţiune de asemenea proporţii.

I. Mărgineanu

Noua recoltă...

17.446 de răspunsuri

Două-trei săptămîni înainte de plecarea lui Gherman Titov în nemaipomenitul său zbor în jurul Pămîntului — şi două-trei săptămîni înseamnă la viteza cosmică cu care se desfăşoară istoria în ţara sovietelor cîteva clipe, încît putem spune cu inima liniştită, cu cîteva clipe înaintea plecării lui Titov în Cosmos — „Institutul opiniei publice" de pe lîngă extrem de popularul ziar „Komsomolskaia Pravda" a publicat rezultatele unei importante anchete începute la 6 ianuarie 1961 în rîndurile tineretului sovietic. Îmi place să cred că Gherman Stepanovici a citit aceste rezultate ale anchetei întreprinse printre tovarăşii săi de generaţie — servindu-se de ele, printre atîtea pregătiri fizice şi sufleteşti, ca de un excelent tonic. Oamenii aceleaşi vîrste (născuţi între anii 1931-1946) au avut de răspuns la 12 întrebări foarte tranşante, ca de pildă: Ce gîndiţi despre generaţia voastră? Sînteţi mulţumiţi de ea? Care sînt calităţile ei principale? Aveţi ceva să-i reproşaţi? Aveţi un ţel în viaţă? Care e? Ce aţi făcut pînă acum pentru a-l atinge? Îl veţi atinge?

Au răspuns 5.518 muncitori dintre care 3.621 terminaseră studiile secundare, 601 colhoznici, 797 ingineri, 3.186 funcţionari, 1.256 elevi, 1786 studenţi etc. — toţi oameni pentru care afirmaţia solemnă a proiectului de Program al P.C.U.S. — „actuala generaţie de oameni sovietici va trăi în comunism!" — răsună cu o forţă emoţională specială.

Prima concluzie — marea majoritate a tinerilor e mulţumită de generaţia lor, de realizările ei, fără ca mîndria conţinută în această apreciere să stingă luciditatea exigenţei, proprie comsomoliştilor. Într-o anchetă similară, efectuată de săptămînalul francez „Express" în 1960, nenumăraţi tineri se gîndeau ce bine ar fi fost să se nască în altă epocă, să aparţină altei vîrste. Emma Razumeieva din Minsk e de cu totul altă părere: „Fără îndoială, sînt îndrăgostită de epoca şi de generaţie mea. Generaţia mea este cea mai fericită din toate timpurile. Noi am văzut primii, sputnicii şi nava cosmică **(în ianuarie, Gagarin şi Titov îşi desăvîrşeau, probabil, antrenamentele în laboratoarele cosmice — n. n.),** aparatele automate care lucrează în locul omului şi spărgătorul de gheaţă atomic. Şi nu numai că le-am văzut, dar am participat la crearea lor. Generaţia mea duce lupta cea mai sfîntă; şi aş vrea ca ea să fie prima care să suprime pentru totdeauna războiul". **La trei răspunsuri — unul (adică 5.592 de tineri) afirmă că principala calitate a tineretului sovietic de astăzi este dragostea de patrie, cu tot ce dezvoltă acest sentiment fundamental în om: solidaritatea, spiritul colectiv, voinţa, curajul, dragostea de muncă.** „În copilărie, voiam să fiu pictor, în tinereţe — poet — **a răspuns Nikolai Artamonov, betonist la Stalingrad.** Acum, vreau să fiu, pur şi simplu, util patriei mele. Viaţa mea, aşa cum este ea, pînă la ultima ei secundă, o dau poporului... Mă gîndesc: pentru ce eu, care nu doresc mai puţin decît alţii să mă bucur de binefacerile vieţii, sînt un simplu muncitor? Şi-mi răspund: pentru că îmi măsor viaţa nu cu micile ei plăceri, ci după bucuria care ţi-o dă sentimentul de a fi util. Dacă ţara are nevoie de betonişti, sînt betonist. Să nu credeţi că sînt un Don Quijotte. Sînt un simplu muncitor. Viaţa noastră nu are nimic comparabil cu epoca în care a trăit acest om bun, puţintel ridicol"...

Desăvîrşirea caracterelor — pe linia acelui memorabil cod moral al constructorului comunist cuprins în proiectul de Program — este pentru tineretul sovietic o altă chestiune la ordinea zilei şi nimeni nu a ocolit răspunsurile în această direcţie. În această ordine de idei s-a discutat foarte aspru despre cei care încă risipesc „în mod nedemn" timpul. A. Erşov, un tînăr de 19 ani din Vladimirsk, s-a exprimat în aceşti termeni maturi, gravi: „Timpul e scump şi e o crimă să-l risipeşti. Va veni ora cînd fiecare va trebui să cîntărească ce a făcut pe balanţa vieţii... Să nu constaţi că ai la activ mai multe nimicuri decît realizări frumoase". **Sau A. Grecev, de aceeaşi vîrstă cu Erşov, cu aceeaşi maturitate:** „Vreau să extirp orice trăsătură de caracter care nu e demnă de societatea comunistă. Nu trebuie să fac nimic care să repugne conştiinţei, trebuie să cultiv perseverenţa şi dragostea de muncă".

A doua concluzie — unul din rezultatele cele mai importante ale anchetei, după aprecierea „Institutului" — 96,7% din răspunsuri au afirmat: „Da, avem un ţel în viaţă!" (Din cele 3,3% răspunsuri negative — jumătate aparţin unor elevi care au spus că „încă nu s-au gîndit", cealaltă parte unor tineri care „încă nu şi-au putut defini ţelul în viaţă"). 5.589 de tineri au definit ca linie generală de viaţă: „A sluji poporul, a fi necesar oamenilor". **5.533 de tineri au pus pe prim plan dorinţa precisă şi arzătoare de a deveni specialişti cu calificare înaltă; 2.295 au răspuns patetic că ţintesc să devină oameni, oameni cu majusculă.** „Vreau să fiu Om — **a scris un agronom de 26 ani — vîrsta lui Titov — din Smolensk. Şi imediat:** „Vreau ca Pămîntul să fie bine folosit şi oamenii să-l iubească". **1.445 de tineri au dezvăluit, ca ţel suprem, hotărîrea de a săvîrşi lucruri extraordinare, de a face creaţie artistică, de a crea o operă.** „Vreau să merg pe Marte... Lumea submarină mă atrage şi ea şi aş vrea să o văd cu ochii mei. Şi aş mai dori să fiu şi poet pentru ca să încălzesc inimile oamenilor" — **a răspuns un zidar de 22 de ani din Novosibirsk. În sfîrşit, cîţiva zeci de tineri şi-au propus ca scop în viaţă... plecarea în Cosmos.** „Am intenţia să plec în Lună. Vă rog să mă treceţi pe lista călătorilor cosmici" — **a răspuns o profesoară de 23 de ani din Extremul Nord. Nici un răspuns nu a dovedit vreo teamă de viitor. Nici un răspuns nu a părut copleşit de „psihoza nucleară". În toate răspunsurile s-a risipit o uriaşă încredere în triumful păcii. Pentru toţi, fericirea personală şi colectivă a devenit sinonimă cu comunismul, a cărui construcţie sînt cu toţii conştienţi că e în mîinile lor.** „Tot ce e considerat dificil şi gigantic este şi va fi realizat de generaţia noastră" — **a conchis A. Pavlenko, aflat „în prima linie", la Bratsk. O respiraţie calmă, plină de forţă, visare, fericită şi bucurie se degajă din această tînără lume sovietică, un puls moral, sănătos şi viguros, sincron cu minunatele bătăi de inimă ale lui Titov în Cosmos, înconjurînd pămîntul...**

Radu Cosaşu

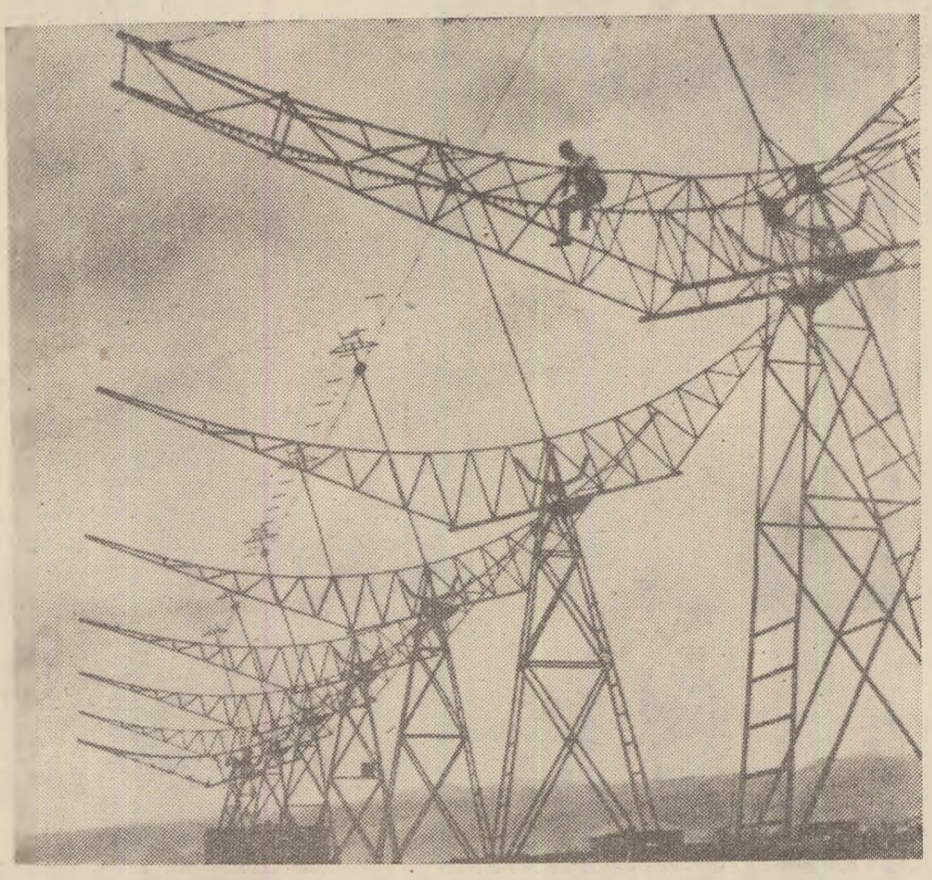

Antenele marelui radiotelescop de la Biurakan, cu ajutorul căruia pot fi captate undele radio emise de sistemele solare

Un domeniu cu realizări excepţionale pentru dezvoltarea ştiinţei

Arsenalul preciziei

Ştiinţa modernă îşi desfăşoară activitatea pe două direcţii principale. Pe de o parte, în vederea studierii tot mai minuţioase a Universului pînă la distanţe de milioane de ani-lumină, obţinerea unor temperaturi de zeci de milioane de grade, realizarea unor presiuni de milioane de atmosfere, a unor viteze de mii de kilometri pe secundă, a unor frecvenţe de miliarde de oscilaţii pe secundă etc. Pe de altă parte, oamenii de ştiinţă studiază universul mic, al cristalelor şi al particulelor elementare, al electronilor şi mezonilor. Cercetătorii sovietici care şi-au început de mult pasionanta lor călătorie în adîncul microcosmosului, ca şi cei care experimentează în nesfîrşitul laborator al Cosmosului, au obţinut în ultimii ani victorii excepţionale.

O importanţă covîrşitoare în această gigantică luptă a oamenilor de ştiinţă o au dispozitivele şi aparatele tot mai perfecţionate folosite în munca de cercetare.

În ultimii ani, în Uniunea Sovietică au fost construite multe aparataje experimentale şi de măsură unice în lume. Despre cîteva dintre ele vom vorbi în cele ce urmează.

Glasul Cosmosului

Se ştie că evoluţia astronomiei a fost strîns legată de perfecţionarea mijloacelor de observare — a telescoapelor, a aparatelor de măsură, a aparatajului fotografic etc. Apariţia şi dezvoltarea radiotehnicii a deschis o nouă etapă — a radioastronomiei, ramură tînără, cu o dezvoltare vertiginoasă în cadrul acestei ştiinţe străvechi.

Multe descoperiri senzaţionale făcute în domeniul astronomiei se datoresc radiotelescopului instalat la Observatorul astronomic de la Pulkovo, cea mai mare „ureche a planetei noastre". Radiotelescopul de la Pulkovo lucrează în gama undelor centimetrice şi prin intermediul lui se pot face observaţii asupra oricărei porţiuni din bolta cerească. Acum cîtva timp omul de ştiinţă sovietic I. Pariiski a descoperit în centrul galaxiei noastre un nucleu dens compus din gaze ionizate fierbinţi. Se pare că densitatea acestui adevărat „rug cosmic" depăşeşte de sute de ori densitatea medie a materiei cosmice, iar temperatura lui se apropie de 10.000 de grade.

Astăzi, cînd omul sovietic a pătruns în Cosmos, cînd rachete şi sateliţi artificiali poartă aparate dincolo de limitele atmosferei terestre, astronomii au posibilitatea de a studia Universul cu ajutorul razelor ultraviolete îndepărtate, care nu ating Pămîntul, fiind aproape toate înghiţite de atmosferă. Şi deşi acest domeniu al astronomiei este încă tînăr, au şi fost întocmite primele hărţi „ultraviolete" ale bolţii cereşti.

Controlori în miniatură

Pe măsură ce omul pătrunde în domenii tot mai complexe ale ştiinţelor naturii, el are nevoie de mijloace de investigaţie tot mai perfecţionate. Un exemplu foarte concludent în această privinţă sînt instrumentele pentru cercetări pe tărîmul medicinii create în ultimul timp de electronica sovietică.

Despre ce este vorba?

Medicii visau de mult să înregistreze şi să studieze modificările survenite în organismul omului chiar în condiţiile naturale ale vieţii, adică în timpul muncii fizice sau al activităţii intelectuale, în timpul somnului şi al sportului etc. Din păcate, pînă nu de mult această dorinţă părea irealizabilă. Cum să fie cercetate modificările organice, de pildă la un atlet, în timpul unei curse de 100 metri plat?

Soluţia la această problemă atît de dificilă a fost găsită de inginerul sovietic L. P. Şubatov, care a construit un aparataj de cercetări ştiinţifice cu calităţi excepţionale. L. P. Şubatov a realizat un dispozitiv minuscul care poate transmite prin unde biocurenţii muşchilor inimii şi ai creierului, frecvenţa pulsului, procentul de oxigen din sînge, graficul mişcărilor mecanice ale membrelor etc. În acest fel, consultaţia „pacientului" poate fi făcută de la distanţă şi în orice moment.

Într-un recent articol publicat în „Izvestia", acad. A. Berg şi prof. V. Arutiunov au subliniat că dezvoltarea rapidă a construcţiei de aparate ştiinţifice este o condiţie extrem de importantă pentru progresul tehnic. Construcţia de aparate ştiinţifice şi producţia de utilaj de laborator devin în Uniunea Sovietică ramuri industriale cu un specific bine definit, căroraîi se acordă o atenţie deosebită.

Un termometru acustic

Una din direcţiile principale ale construcţiei de aparate ştiinţifice este crearea de mijloace de măsură pentru diverse cercetări. În procesul ei de dezvoltare, tehnica măsurătorilor cunoaşte succese strălucite, îmbogăţindu-se cu noi descoperiri dintre cele mai importante.

Majoritatea măsurătorilor sînt făcute şi acum pe căi indirecte. Cu alte cuvinte, valoarea unei mărimi necunoscute este stabilită pe calea măsurării directe a altor mărimi legate de cea dintîi printr-o anumită relaţie matematică.

Iată un exemplu.

Acum cîtva timp, un colectiv al laboratorului de radiofizică al Institutului de fizică a atmosferei de pe lîngă Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. a realizat un termometru acustic pentru măsurarea temperaturii stratosferei cu ajutorul sunetului.

Noul aparat se compune din două subansambluri. Unul cuprinde un emiţător acustic şi doi microfoane de construcţie specială, în timp ce celălalt adăposteşte un generator şi un dispozitiv electronic pentru măsurarea timpului de propagare a sunetului.

Cunoscînd timpul în care sunetul ajunge de la emiţător la microfon se poate determina cu mare precizie temperatura aerului. Noul aparat a fost trimis de mai multe ori în stratosferă la o altitudine de 28 de km., pe bordul unor baloane stratosferice, după care a fost paraşutat pe pămînt.

Primele date obţinute cu ajutorul termometrului acustic au o mare însemnătate practică şi ştiinţifică, întrucît la asemenea altitudini indicaţiile unui termometru obişnuit sînt lipsite de precizie.

Iată, aşadar, un exemplu de măsurătoare indirectă: măsurînd viteza sunetului se determină cu mare precizie temperatura stratosferei. Se înţelege că acest lucru a devenit posibil deoarece între cele două mărimi există o relaţie matematică bine stabilită.

Măsurători... „de giuvaergiu"

Multe cercetări necesită măsurători neobişnuit de fine. Se măsoară curenţi electrici extrem de mici — biocurenţii, curenţi de ionizare reprezentînd o trilionime dintr-un miliamper şi chiar mai puţin; se măsoară semnale radioastronomice cu o putere mai mică de o trilionime de miliwatt sau viduri de o miliardime dintr-un milimetru de coloană de mercur.

Iată un ultim exemplu.

Cu puţină vreme în urmă, Iuri Gribalis, cercetător ştiinţific de la Institutul de teoria maşinilor din Riga, a inventat un aparat unic în lume prin sensibilitatea şi precizia lui: un aparat de măsură care nu vine deloc în contact direct cu piesa măsurată, deoarece măsurătoarea se face cu ajutorul undelor de radio. Rezultatele obţinute au întrecut toate aşteptările. Cu acest aparat a putut fi măsurată pînă şi modificarea grosimii unei foi de hîrtie, provocată de rîndurile scrise pe ea cu creionul!

Cîteva noutăţi din arsenalul preciziei, domeniu în care se poate vorbi pe drept cuvînt de o adevărată avalanşă de realizări excepţionale pentru dezvoltarea ştiinţei.

Ing. Ion Suceveanu

microscop

CEL MAI MARE TRACTOR

„D.E.T.—250" n-are deocamdată rival. Este cel mai mare tractor electric sovietic. Va fi folosit pe şantierele de construcţie ale centralelor hidroelectrice şi ale canalelor, la construirea de căi ferate şi şosele. Noul tractor va uşura, de asemenea, munca minerilor, petroliştilor, lucrătorilor forestieri.

Tractorul „D.E.T.—250" este înzestrat cu transmisie electrică. Aceasta schimbă automat viteza de circulaţie a maşinii şi forţa ei de tracţiune, creînd totodată un regim de lucru mai economic şi asigurînd o înaltă productivitate. Tractoristul conduce maşina şi uneltele de săpat suspendate prin intermediul unor sisteme hidraulice. Cabina tractorului este prevăzută cu ventilator şi cu dispozitiv de încălzire a aerului. Noua maşină va intra în producţia de serie la Uzina de tractoare din Celeabinsk.

STAŢIE DE ALIMENTARE AUTOMATĂ A CISTERNELOR

Fără să părăsească cabina, şoferul se adresează dispecerului care îi dă o cheie pentru deschiderea încărcătorului. După ce cisterna s-a umplut, şoferul înapoiază dispecerului cheia, primind în schimb o chitanţă care indică greutatea şi calitatea combustibilului. Toată operaţia durează numai cinci minute. Staţia e deservită de un singur om şi poate alimenta concomitent cîteva autocisterne.

Tehnologia de fabricare a noilor staţii de alimentare automate a fost elaborată în birourile de proiectare ale sovnarhozului Oriol.

MACARALELE DIN KADIEVKA

Uzina constructoare de maşini din Kadievka a realizat un nou tip de macara turn, „M.S.K. 5/20", pentru mecanizarea operaţiilor de ridicare şi transport pe şantierele de construcţii industriale şi de locuinţe. Capacitatea de ridicare a macaralei e de cinci tone iar raza de acţiune a braţului ei — de 20 de metri. Macaraua poate fi transportată şi nemontată, iar montarea ei la destinaţie durează numai patru ore. Noua macara circulă în jurul edificiului în construcţie pe o linie curbă cu raza de cinci metri.

O MAŞINĂ DE FORAT UNICĂ

Un grup de ingineri de la Institutul de cercetări ştiinţifice pentru industria minieră a realizat o maşină de forat puţuri cu diametrul de 8,75 metri. Acţionat de un motor puternic, rotorul instalaţiei permite ca în mai puţin de două luni să se sape un puţ adînc de 800 de metri. Noua maşină este o realizare remarcabilă a tehnicii sovietice, dat fiind că se ştie că pînă nu de mult nu se puteau fora puţuri cu un diametru mai mare de un metru.

FREZA PLUGAR

Pe cîmp înaintează lin un şasiu cu motor. Rotorul se învîrteşte şi lamele-i ascuţite şi puţin curbate intră adînc în pămînt, lăsînd în urmă brazde negre. Această maşină agricolă neobişnuită este o freză electrică pentru lucrarea solului în sere şi răsadniţe. Ea poate fi de asemenea folosită în grădinile de zarzavat şi florării.

Într-o oră, maşina scormoneşte 600 de metri pătraţi de pămînt. Freza electrică cîntăreşte 40 de kg, a fost elaborată de Biroul de construcţii pentru mecanizarea legumiculturii şi va intra în producţia de serie la uzina „Mosselmaş" din Moscova.

FILMUL

Joris Ivens:

Filmul pe care l-aş face astăzi

Celebrul documentarist olandez Joris Ivens este un vechi prieten al Uniunii Sovietice. Cu prilejul unei călătorii făcute în 1932, Joris Ivens a vizitat Combinatul metalurgic de la Magnitogorsk, a fost entuziasmat de elanul tinerilor constructori şi şi-a exprimat atunci admiraţia într-un documentar pe care l-a numit „Un cîntec despre eroi".

Într-o recentă convorbire cu regizorul Ivens, care se află de cîtva timp la Moscova, un ziarist sovietic l-a întrebat:

— Dacă ar fi să realizaţi astăzi un documentar despre Uniunea Sovietică, asupra căror oraşe, asupra căror aspecte ale vieţii noastre v-aţi opri alegerea, despre ce oameni aţi dori să vorbiţi?

— Mărturisesc că m-ar tenta să arăt — într-un al doilea film — ce se petrece astăzi la Magnitogorsk, unul din primele obiective industriale ale Uniunii Sovietice. Şi pe eroii noului „Cîntec" tot dintre tinerii muncitori i-aş alege. Sigur, în cei 29 de ani care au trecut de la primul film, la Magnitogorsk s-au schimbat multe. Cred că esenţial este să ilustrezi acum efectele culturii asupra tuturor laturilor vieţii omului sovietic.

Filmul meu, deocamdată imaginar, ar trebui să pună în lumină realizările ştiinţei sovietice, concepute în proporţii cu adevărat cosmice. Foarte semnificativă mi se pare şi participarea tuturor popoarelor sovietice la dezvoltarea ştiinţei. M-ar pasiona să urmăresc în film destinul unui om de ştiinţă dintr-o republică unională.

Tema internaţionalismului este apoi un alt subiect caracteristic pentru realitatea sovietică. Mi-ar place s-o ilustrez prin cîţiva studenţi ai Universităţii Prietenia popoarelor. Aş alege patru studenţi din ţări diferite şi aş vorbi spectatorilor despre viaţa lor dinainte de venirea la universitate. Ar fi interesant de relevat schimbările survenite în concepţiile lor despre lume în contact cu viaţa sovietică.

Ultimele scene ale filmului le-aş consacra Moscovei — oraş care te cucereşte prin neţărmurita-i generozitate faţă de oameni. E un oraş parcă întotdeauna gata să-şi dăruiască comorile oaspeţilor, se înţelege dacă aceştia vin cu inima deschisă. Hoinăresc de multe ori pe străzile capitalei sovietice, care s-a schimbat mult, în căutarea locurilor unde stăteam de vorbă cu prietenii şi mă gîndesc la tot ce mi-a dat, la tot ce m-a învăţat prietenia lor. Pentru mine Moscova înseamnă însăşi prietenia. Mulţi dintre vechii mei prieteni moscoviţi nu mai trăiesc... Asta mă întristează... Dar generosul oraş îşi aminteşte de mine şi de fiecare dată îmi dăruieşte prieteni noi.

Intîlnirile cu Moscova alcătuiesc o mare parte a experienţei mele de viaţă.

Iubesc şi cunosc Uniunea Sovietică. Şi de aceea mi-e uşor să găsesc subiecte pentru filme documentare care să vorbească despre ea.

Zinaida Kirienko în rolul Mariannei din filmul „Cazacii" după Lev Tolstoi

Grigori Alexandrov în Italia

Regizorul Grigori Alexandrov a vizitat recent Italia în vederea încheierii unui acord în legătură cu viitoarele coproducţii cinematografice. Cu această ocazie, revista „Realta sovietica" a organizat o masă rotundă a cineaştilor în jurul căreia au luat loc, alături de regizorul sovietic, profesorul Paolo Alatri, secretar general al Asociaţiei Italia-U.R.S.S., regizorul Luigi Comencini, producătorul De Concini (care se pregăteşte să turneze în U.R.S.S. împreună cu regizorul de Santis coproducţia „Italienii sînt oameni curajoşi"), producătorul Luigi de Laurentiis (care după turnarea filmului „Eu iubesc, tu iubeşti" al regizorului Blasetti a propus o coproducţie despre Petru cel Mare), Ferruccio De Martino, directorul de producţie al filmului „Galateea", documentaristul Massimo Mida şi ziaristul Luciano Vaccari.

Grigori Alexandrov a subliniat rolul schimburilor internaţionale de experienţă în dezvoltarea artei fiecărei ţări. O coproducţie nu trebuie să fie doar o afacere comercială, ci, în primul rînd, un schimb de experienţe, un prilej de a cunoaşte alte popoare — a declarat regizorul sovietic. El a propus cîteva teme interesante care ar putea inspira subiectele unor coproducţii sovieto-italiene. Printre acestea: un film despre Garibaldi care să includă şi episoade despre prietenia sa cu chirurgul rus ce i-a vindecat rana la Aspromonte, altul despre legăturile marinarilor ruşi cu populaţia oraşului Messina după dezastrul provocat de un puternic cutremur sau despre lupta partizanilor sovietici în Italia în timpul celui de-al doilea război mondial. In acelaşi timp, Alexandrov s-a referit şi la alte forme de colaborare. De pildă, muzica unui film italian să fie încredinţată compozitorilor sovietici Dmitri Şostakovici sau Aram Haciaturian, iar scenografia unui film sovietic să fie semnată de un pictor decorator italian ş.a.

Utilitatea coproducţiilor pentru o mai bună cunoaştere reciprocă a fost subliniată şi de cineaştii italieni. De Laurentiis a arătat printre altele: „Producătorii italieni caută în Uniunea Sovietică un peisaj natural şi uman absolut inedit". El a vorbit despre rezultatele pozitive pe care le poate avea „o unire a talentelor, colaborarea şi fuziunea unor metode de creaţie diferite", aşa cum a dovedit-o recentul film al lui Blasetti. După părerea sa, cineaştii sovietici şi italieni ar putea colabora şi la realizarea unor coproducţii de largă respiraţie, cu subiecte din marea literatură rusă — Tolstoi, Dostoievski. Referindu-se la conlucrarea sa actuală cu cineaştii sovietici, producătorul De Concini şi-a exprimat intenţia de a ecraniza romanul lui Turgheniev „Ape de primăvară".

Discuţiile purtate la masa rotundă a cineaştilor s-au referit şi la schimbul de actori şi regizori între cele două ţări, la schimbul de filme ş.a.

Noul cinematograf „Rossia" din Moscova

REFLECTOR

G. Danelia, unul din regizorii filmului „Serioja" s-a întors dintr-o călătorie în Arctica unde a făcut pregătiri pentru viitorul său film „Acolo unde se sfîrşeşte uscatul". Autorul scenariului, V. Koneţki, fost marinar, a descris viaţa plină de primejdii a echipajelor de pe vasele de pescari şi de pe spărgătoarele de gheaţă din Oceanul Îngheţat de Nord. Pentru a se familiariza cu atmosfera viitorului film, Danelia a plecat spre Arctica la bordul vasului „Levanovski", apoi a călătorit pe un spărgător de gheaţă, a înfruntat o furtună de gradul al doisprezecelea şi a cunoscut mulţi oameni interesanţi care l-au ajutat să adîncească caracterele personajelor filmului.

Redacţia revistei „Sovetski ekran" a organizat o discuţie în jurul filmului „Adio copilărie" La discuţie au luat parte mulţi comsomolişti din Moscova. „Filmul oglindeşte destinul unui tînăr din generaţia noastră, formarea caracterului său şi lucrul ne-a bucurat. Am dori cît mai multe filme despre tineret" — a spus comsomolista Nina Zinina.

Băieţii şi fetele care au participat la consfătuire au vorbit despre realismul şi poezia filmului şi au cerut cineaştilor să înscrie printre preocupările lor romantismul muncii, abnegaţia tinerilor care lucrează pe şantierele septenalului.

Noul scenariu cinematografic al cunoscutului dramaturg Serghei Antonov se numeşte „Alionka" şi este consacrat muncitorilor unui sovhoz de pe pămînturile deşelenite. Eroina filmului este o fetiţă de nouă ani care a venit să-şi petreacă vacanţa la bunicii ei. Filmul este realizat de regizorul B. Barnet iar interpreta Alionkăi este Nataşa Ovodova, o elevă din Moscova.

Pe lîngă studiourile „Maxim Gorki" din Moscova a luat fiinţă un „studio studenţesc". In acest studio, condus de regizorul Serghei Gherasimov, lucrează studenţii Institutului unional de cinematografie. Filmele turnate vor fi prezentate pe ecranele cinematografelor.

Prima producţie a studioului studenţesc este filmul „Pădurea vieneză", avînd ca subiect Festivalul internaţional al tineretului şi studenţilor de la Viena. Este lucrarea de diplomă a unui grup de studenţi din ultimul an, care au combinat elemente ale filmului artistic şi documentar.

„Aventurile lui Mişutka" este un film puţin obişnuit, dat fiind că, pentru prima oară într-un film cu animale, acestea susţin singure întreaga acţiune. „Interpreţii" filmului sînt urşii dresorului Filatov de la Circul Mare din Moscova. In afară de dresor, în film nu mai apar alţi oameni. Familia lui Mişutka locuieşte în oraşul Berlojsk, ale cărui străzi şi clădiri au fost „construite" de pictorii decoratori M. Sverdlov şi M. Ivanov. Fratele lui Mişutka, Michel, este un actor vestit care abia s-a înapoiat dintr-un turneu în străinătate şi e foarte solicitat de amatorii de autografe. După o mulţime de peripeţii, Mişutka ajunge la rîndu-i actor de circ. Filmul este turnat în studioul „A. Dovjenko" din Kiev.

UN SALUT FRĂȚESC

(urmare din pag. 3-a)

„Vostok-2" un zbor de peste 25 de ore, înconjurînd planeta noastră de peste 17 ori.

Sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Comitetului Central leninist în frunte cu Nikita Sergheevici Hrușciov poporul sovietic rezolvă cu succes sarcina de însemnătate istorică mondială de a crea baza tehnico-materială a comunismului. Pretutindeni pe întinsurile patriei sovietice se desfășoară cu succes întrecerea socialistă în cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. Construirea comunismului în țara noastră se desfășoară în condițiile unității și coeziunii exceptionale a forțelor lagărului socialismului. Sistemul mondial al socialismului devine tot mai mult un factor hotărîtor în dezvoltarea omenirii. Prietenia și colaborarea dintre țările socialiste este o puternică forță. În cadrul țărilor lagărului socialist, Republica Populară Romînă ocupă un loc important. Poporul sovietic nutrește o prietenie frățească, sinceră, față de poporul romîn. Această prietenie a fost verificată în întreg mersul istoriei. Ea se consolidează și se dezvoltă fără încetare.

Vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Populare Romîne în Uniunea Sovietică a întărit și mai mult relațiile de prietenie dintre țările noastre. Prietenia dintre popoarele țărilor noastre a fost foarte bine caracterizată de N. S. Hrușciov la marele miting de la Moscova închinat prieteniei romîno-sovietice : „Noi, ca cei mai apropiați frați și tovarăși care luptă pentru aceeași cauză, împărtășim împreună și bucuriile și durerile, sîntem întotdeauna gata să venim unul în ajutorul celuilalt"

Poporul sovietic se bucură de succesele pe care le dobîndește poporul romîn în construirea vieții noi în patria sa. Într-adevăr, cît de mult s-a schimbat Romînia în acești 17 ani ! Ce patrie înfloritoare a harnicului ei popor a devenit Republica Populară Romînă, care pînă nu de mult încă era o țară cu o industrie slabă și o agricultură rămasă în urmă !

În același timp constatăm cu bucurie că între Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și Partidul Muncitoresc Romîn a existat dintotdeauna o deplină unitate de vederi atît în problemele construirii socialismului și comunismului, cît și în cele de politică externă și ale mișcării internaționale comuniste și muncitorești. Unitatea partidelor noastre se întemeiază pe fidelitatea față de învățătura revoluționară a lui Marx-Engels-Lenin, pe principiul internationalismului proletar.

Am avut fericitul prilej să vizitez de cîteva ori Republica Populară Romînă. Am văzut cu cît elan muncește talentatul și vrednicul popor romîn, am fost martorul unei uriașe munci creatoare. Așa cum se arată în Comunicatul cu privire la vizita de prietenie făcută în Uniunea Sovietică de delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Romîne : „Succesele Republicii Populare Romîne în construirea socialismului sînt în primul rînd rezultatul conducerii juste și consecvente de către Partidul Muncitoresc Romîn a întregii opere de construire a socialismului, rezultatul fidelității partidului față de măreața învățătură marxist-leninistă, al unității și coeziunii dintre partid și popor, al traducerii consecvente în viață a principiului internationalismului proletar, al întăririi continue a prieteniei și colaborării frățești cu toate țările socialiste"

Vizita în Uniunea Sovietică a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Populare Romîne a dovedit încă o dată cît de sinceră și adîncă e prietenia care s-a statornicit între popoarele țărilor noastre. La întărirea acestei prietenii își aduc o contribuție și Asociația de prietenie sovieto-romînă și Asociația Romînă pentru Legăturile de Prietenie cu Uniunea Sovietică din R.P.R. Asociația de prietenie sovieto-romînă desfășoară o activitate de popularizare în rîndul poporului sovietic a cunoștințelor despre viața, munca, economia, dezvoltarea artei, literaturii și învățămîntului în R.P.R. Din Asociația de prietenie sovieto-romînă fac parte, ca membri colectivi, multe întreprinderi și organizații din Uniunea Sovietică, ca, de pildă, Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova și Uzina pentru construcția de mașini grele din Kolomna, precum și un mare număr de membri individuali. Asociația organizează adunări, întîlniri, seri ale prieteniei, expoziții, referate, convorbiri, prezentări de filme, schimburi de delegații culturale. Vizitele oamenilor de știință și artă, Trenurile prieteniei contribuie la cunoașterea reciprocă și apropierea popoarelor din cele două țări.

Ziua de 23 August este și pentru poporul sovietic o mare sărbătoare. În capitala patriei noastre se vor organiza adunări festive închinate acestei zile. În întreprinderile membre colective ale Asociației de prietenie sovieto-romîne vor fi organizate mitinguri, adunări, întîlniri prietenești, expoziții.

Relațiile de prietenie și colaborare multilaterală dintre U.R.S.S. și R.P.R. sînt un important aport la întărirea continuă a întregului sistem mondial al socialismului și contribuie activ la lupta comună pentru pacea generală.

Sîntem convinși că harnicul și talentatul popor romîn va dobîndi și de acum înainte mari succese în construirea socialismului.

Surorile gemene Valeria și Veronika Oșițerovi din Saratov, în vîrstă de 14 ani, practică scrima de la 9 ani. Valeria este de trei ori campioană a asociației sportive „Burevestnik" iar de curînd s-a clasat pe primul loc în competițiile de scrimă ale echipelor sindicale.

SPORTIVII SOVIETICI NU SINT IN... CONCEDIU

Succese la Torino, Londra, Moscova

Vară... Cald... Pe nisipul auriu de la Soci, Gagri sau Ialta vilegiaturiștii sovietici gustă din plin bucuriile soarelui și apei, în Caucaz răcoarea aerului de munte, departe în Siberia briza Baikalului. Pădurile răsună de zgomotul vesel al taberelor. Oamenii muncii se odihnesc...

Dar nu și sportivii ! Pentru ei acum este (la figurat și la propriu) perioada „fierbinte" a unor importante întreceri internaționale. Se dispută mult dorite medalii de campioni ai lumii, cupe și diplome.

Sportivii sovietici s-au pregătit cu sîrguință pentru această vară bogată. De aceea, și „recolta" pe care o adună este mai mare ca oricînd.

Urmașii lui d'Artagnan locuiesc la Moscova...

Torino a fost locul de întîlnire al ...mușchetarilor moderni. Acolo, în vechiul și frumosul oraș italian, într-un elegant palat al sporturilor s-au adunat cei mai iscusiți mînuitori ai spadei, sabiei și floretei pentru a desemna în pașnice „dueluri" pe campionii lumii.

Întrecerile de la Torino s-au soldat cu un succes triumfal pentru scrimerii sovietici. Patru medalii de aur (jumătate din cîte s-au aflat în joc) și „Trofeul națiunilor" au călătorit spre Moscova.

Fetele au dat tonul... Floretistele au ocupat primul loc într-o finală palpitantă, în care, să amintim, echipa țării noastre s-a clasat foarte onorabil a treia. Prima medalie de aur căzuse astfel în „pușculița" ce avea să se umple pînă la capăt.

Apoi, în întrecerea individuală, Zabelina și Rastvorova s-au clasat pe locurile doi și trei aducînd noi lauri echipei sovietice. De-a dreptul fantastică a fost maniera în care Iakov Rîlski a cîștigat turneul final de sabie, reușind să țină piept la trei spadasini polonezi și să-i întreacă după un finiș impresionant. Victorii strălucite în probele de echipă bărbați la floretă și spadă, locul doi la sabie și în sfîrșit locul trei la floretă individual bărbați au dat formației U.R.S.S. un avans considerabil.

Fără îndoială că dacă faimosul d'Artagnan, gasconul generos și nobil din romanele lui Dumas ar mai trăi, el și-ar scoate respectuos pălăria în fața strașnicilor spadasini sovietici și ar spune cu admirație :

— **Poftiți ! După dumneavoastră...**

Cîteodată recordurile cad din... cer

...Bineînțeles cînd este vorba de parașutiști. Recent, Piotr Ostrovski s-a dovedit un neîntrecut maestru al cupolei de pînză. În plină noapte el s-a aruncat din înălțimi și a aterizat, prima oară la 19 centimetri de punctul fix, a doua oară chiar în punctul fix realizînd, ca nimeni în lume, o medie de 9,5 centimetri în cele două salturi. Închipuiți-vă și dumneavoastră : să te arunci noaptea de la 1.000 de metri înălțime și să cazi la numai cîțiva centimetri de un cerc minuscul aflat undeva în întuneric pe pămînt. Măiestrie, nu glumă !

Anderson și Vlasov — cantitate și calitate

Bara de oțel cîntărea 206 kg ! Iuri Vlasov s-a suit pe podium, a prins-o cu mîinile-i puternice, a respirat adînc și, cît ai clipi din ochi, a ridicat masa de metal oprind-o nemișcat deasupra capului. Sub greutatea discurilor, bara de oțel s-a îndoit. Dar mîinile atletului au rămas drepte... Uimiți, încîntați, entuziasmați londonezii au aclamat minute în șir un nou și remarcabil record al lumii, stabilit de un halterofil sovietic.

Performanțele lui Iuri Vlasov ne-au amintit de o dispută desfășurată multă vreme în lumea halterelor. Antrenorul american Bob Hoffman socotea campionul halterofil ca un „monstru", ca ceva imens și diform, incapabil de altceva în afară de ridicarea greutății. În felul acesta a fost pregătit și așa arăta elevul său Paul Anderson care cîntărea peste 160 de kilograme, înghițea prînzuri pantagruelice, bea 16 litri de lapte pe zi și nu avea voie să facă mai mult de... 800 de pași în 24 de ore. Anderson era de multe ori transportat cu ...căruciorul la locul de concurs. Așa arăta „cel mai puternic om din lume".

Vlasov are 1,85 m înălțime față de 117 kg. greutate. Are un corp sculptural. De profesie inginer, vorbește curent patru limbi, înoată, schiază, merge la vînătoare, joacă baschet și e un pasionat ...dansator. În timpul liber scrie schițe și nuvele, dintre care multe au apărut în revistele sovietice fiind primite cu simpatie de cititori. Anderson este reprezentantul tipic al așazisului „mod de viață american", al concepției imperialiste despre sport și despre om. Iuri Vlasov, atletul-intelectual, întruchipează concepția socialistă despre viață, despre om, despre sport.

✦

Fiecare zi aduce noi vești despre succesele sportivilor sovietici. Nu de mult, sesiunea C.I.O. a admis pentatlonul în rîndul întrecerilor feminine la Olimpiadă. Salutînd această hotărîre, așteptată de multă vreme de toate atletele lumii, Irina Press a realizat 4971 de puncte la pentatlon, la un singur punct de propriul ei record mondial. A aruncat greutatea la 15.02 m, a sărit 1,63 m în înălțime și 6,06 m în lungime, a alergat 200 m în 24,8 sec. și 80 m garduri în 11,3 sec. Un buchet de rezultate care, fiecare în parte, poate să aducă un titlu de campion național în multe țări ale lumii. Irina le reunește în urmărirea unui scop mai de mult propus : 5.000 puncte la pentatlon. Ceea ce, la condiția ei, este un lucru perfect realizabil...

Valeriu Chiose

SCRISORI DIN U.R.S.S

Tineri, să corespondăm !

Am absolvit de curînd școala medie și acum lucrez la uzina de mașini-unelte din orașul Eisk.

De multă vreme doresc să corespondez cu tineri din țara dv.

ALLA GRIGORIEVA
Krasnodarski krai, g. Eisk, ul. K. Marxa 105

Doresc să cunosc mai bine viața tineretului romîn

Lucrez pe un remorcher. Acum toate eforturile noastre au drept scop depășirea planului, spre a întîmpina cu cinste cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

Aș dori să cunosc mai amănunțit viața tineretului muncitor din țara dv. și să corespondez cu un tînăr

EVGHENI SOROKIN
Pavlodarskaia obl., Irtîșski raion, n/h „General Vatutin"

Aștept scrisorile voastre

Am absolvit de curînd școala medie și acum lucrez la aeroportul din Kurgan.

Mă interesează mult viața poporului romîn și de aceea aș dori să corespondez cu un tînăr sau o tînără din țara dv.

NINA TOPKOSOVA
Kurgan, aeroport, otdel perevozok

Mă adresez unei colege

Cunosc foarte multe lucruri interesante din istoria poporului romîn, constructor al socialismului. Aș dori să corespondez cu o elevă din clasa 9-a

NINA MAKOVEEVA
Kirovograd
Recinoi pereulok 11

КРОКОДИЛ

Cum s-a născut „Krokodilul"

Celebrul caricaturist Boris Efimov a terminat nu de mult un volum de memorii care îmbrățișează o lungă perioadă din viața și activitatea sa. Fragmentul pe care-l publicăm în această pagină este extras din acest volum.

Redactorul șef al ziarului „Raboceaia gazeta", vechiul bolșevic-pravdist Konstantin Stepanovici Eremeev, „nenea Kostea" cum îi spuneau toți în prezența și în absența lui, era un om extrem de interesant și original. Din inițiativa lui a început să apară „Suplimentul la Raboceaia gazeta" care publica și caricaturi. Acestea erau semnate de M. Ceremnîh, D. Moor, I. Maliutin, D. Melnikov. După o vreme am intrat și eu în micul colectiv. Secretar era tînărul poet satiric V. Lebedev-Kumaci, iar de tehnoredactare răspundea I. Abramski. Din cînd în cînd „Suplimentul" se bucura și de colaborarea lui Demian Bednii.

„Suplimentul" era copilul favorit al lui K. S. Eremeev care-i sacrifica o groază de timp, energie și imaginație. De la număr la număr „nenea Kostea" acorda tot mai mult spațiu articolelor și desenelor satirice așa încît foarte curînd, cam la al șaselea — al șaptelea număr, „Suplimentul" s-a transformat de fapt într-un săptămînal satiric. Noii reviste nu-i mai lipsea decît numele.

Întreg colectivul se dădea de ceasul morții să-i găsească un nume cît mai potrivit. Am înșiruit tot felul de titluri, tot ce era mai ascuțit, mai tăios, mai usturător... Ghimpele, Țeapa, Acul, Chiperul, Bărzăunul, Scaiul — dar „nenea Kostea" le respingea categoric pe toate.

Sorocul apariției bătea, însă, la ușă. Primul număr al noii reviste (și al unsprezecelea al „Suplimentului") era cules, paginat. Și numai pagina întîia, pe care trebuia cules noul nume, era goală.

Directorul tipografiei a venit supărat la Eremeev.

— Konstantin Stepanovici! Nu mai putem tărăgăna. Tipografia așteaptă, mașinile stau. Dă-i un nume!

Nenea Kostea l-a privit o clipă în tăcere, apoi a luat pipa, a scuturat-o atent, a umplut-o iar cu tutun, a aprins-o, a pufăit de cîteva ori cu plăcere, a împrăștiat fumul cu mîna și a rostit:

— „Krokodil".

După o scurtă tăcere, din toate colțurile a răsunat o adevărată salvă de proteste. Toți strigau, argumentau că cititorul n-are să poată îndrăgi o revistă cu un nume atît de „respingător", că crocodilul e un animal antipatic, obraznic.

— În schimb are dinți ascuțiți, — ne-o tăie Eremeev. Iar în ce privește toate celelalte, asta depinde numai de voi, desenatorii și poeții, să faceți „Krokodilul" cît mai simpatic și atrăgător. De voi depinde ca cititorii să îndrăgească „Krokodilul". Așa rămîne — „Krokodil"!

Și așa a rămas.

DIMINEAȚA, LA ARTEK

Soarele s-a înălțat de cîteva suliți. Sunetul trompetei vestește deșteptarea. În cîteva clipe Artekul se umple de larmă. „Bună dimineața!" se aude peste tot, în limba rusă și franceză, în hindu și germană, în arabă și finlandeză. Deasupra Artekului flutură drapelele de stat a 25 de țări. Peste 1.700 de copii se odihnesc în vestita tabără internațională sovietică. Jumătate dintre ei sînt pionieri sovietici, iar restul, străini. Un detașament după altul se aliniază pentru careul de dimineață. Iată-i pe cei din detașamentul „Vulturilor", pe „Korceaghiniști" și „Garibaldiști"... Fiecare detașament cuprinde un grup de pionieri sovietici și o delegație străină. Pionierii stau alături în careu, fac împreună excursii, se scaldă în Marea Neagră, locuiesc sub același acoperiș, într-una din căsuțele multicolore resfirate de-a lungul țărmului.

...Într-o vilă minusculă, zugrăvită în verde luminos, s-a întrunit sovietul taberei internaționale. Ședința este condusă de algerianul André Salem Alleg, președintele sovietului. Lîngă el stă vicepreședintele, Jenia Agapova, elevă în clasa a opta la școala nr. 286 din Leningrad. Președintele este un băiat cu părul roșu, slăbuț, cu ochelari cu rame groase. E întotdeauna preocupat și serios. Și cum ar putea fi altfel? Chiar înainte de a veni în tabără, André a fost în orășelul francez Rennes, unde se află întemnițat tatăl lui, cunoscut ziarist, autorul cărții „Tortura". André este foarte mîndru de tatăl său. Băiatul visează să devină comunist, să scrie articole în ziare și să lupte pentru libertatea Algeriei.

André face o informare despre organizarea la Artek a unui for internațional al copiilor. Jenia dă citire celor zece probleme asupra cărora trebuie să se pronunțe pionierii.

...Soarele se înalță dogoritor deasupra Artekului. În drumul lui aruncă o privire veselă peste plaja unde s-au și tolănit cîțiva copii austriaci, apoi furișează cîteva raze prin fereastra bucătăriei unde împreună cu un grup de copii francezi fac de serviciu trei fete din Laos — Folseria Kempet, Amfonari Keola și Bunmi Susismang. Deși sînt prințese laoțiene, ele își fac serviciul pe tabără la fel ca ceilalți copii: spală vasele, fac paturile, pun masa.

Aici, la Artek, toți copiii se odihnesc și muncesc laolaltă.

UMOR

Fără cuvinte.

Desen de **B. CIUPRIGHIN**

Peisaj muntos... după natură!

Desen de **VL. GALBA**

CUCERITORII COSMOSULUI

ORIZONTAL: 1) Al doilea cosmonaut dl lumii, care între 6 și 7 august 1961 a zburat în Cosmos 25 de ore și 18 minute... — ...și predecesorul lui, primul om în Cosmos. 2) Coborîrea din zbor și luarea contactului cu pămîntul pînă la oprire — A lipi. 3) Două nave cosmice cu același nume. — A fost cucerit de cosmonauții sovietici. 4) Învîrtirea Pămîntului în jurul Soarelui (pl). — Purtătoarea navei cosmice. 5) Străbatere — Natriu. 6) Eugen Barbu — Gaz — Recenți. 7) Rîu în U.R.S.S., afluent al Irtîșului — Înălțați în văzduh — Soarele... din rachetă! 8) Localitate în Franța — Planetă despre care se presupune că ar întruni condiții de viață, viitoare țintă a cosmonauților. 9) Radu Kirițescu — Eternitate — În cabine! 10) Vîrfuri — Magnetul busolei — Trimis de pe... Pămînt! 11) Cunoscător — Corpuri cerești, planete, care într-un viitor apropiat vor fi vizitate de cuceritorii Cosmosului. 12) Marcă de

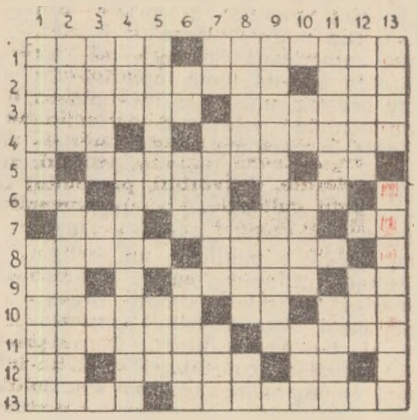

avion sovietic — Zorit — În aer! 13) „Spre Cosmos!" de Mircea Popovici — Corpuri de origine cosmică ce cad pe pămînt din spațiul interplanetar.

VERTICAL: 1) Plafoane — Traiectoria eliptică a navelor cosmice de mai sus. 2) Rîu în Franța — Celebru cosmodrom sovietic. 3) Turtit — Ere! — O parte din timp! 4) Locul de muncă într-o mină (reg.) — Mișcarea unui corp ceresc care parcurge o traiectorie și revenirea la punctul de plecare. 5) Culoare din spectrul solar — Apă curgătoare. 6) Zamfir Kirculescu — Produs lactat — Se presupune că există și pe alte planete. 7) În galaxie! — Celebritate, pe care cuceritorii Cosmosului au bine meritat-o — Pentru tine 8) Făuritor de arcuri (od.) — Uite! — La începutul traiectoriei! 9) Mișcarea aparentă a unui astru în jurul Pămîntului, considerat ca centru. 10) Sinus hiperbolic — Plantă erbacee, cu floare mare albă sau trandafirie (pl.) — Fular 11) Îmbujorați — Colț de stîncă. 12) A despica apa — Aburi plutitori în atmosferă. 13) Firidă — Ceea ce devine nava cosmică în momentul plasării ei pe orbită (pl.).

LA MATENADARAN

La Erevan se află arhiva Matenadaran, cea mai mare colecție de manuscrise vechi a R.S.S. Armene. Arhiva adăpostește mai bine de 10.000 de manuscrise, pe pergament și hîrtie, și 3.600 fragmente de manuscris. Tot acolo se păstrează colecții de primele cărți tipărite în limba armeană precum și de publicații periodice.

În fotografiile noastre: dreapta, Calendar pitic alcătuit în anul 1436 în orașul Cafa, Feodosia de azi. Dimensiunile: 3/4 cm., iar greutatea — 19 gr. Jos, Manuscrisul „Torjestvennik", din anul 1205. Dimensiunile: 51/70 cm., greutatea 34 kg. Pentru fiecare filă a manuscrisului a fost nevoie de o piele de vițel.

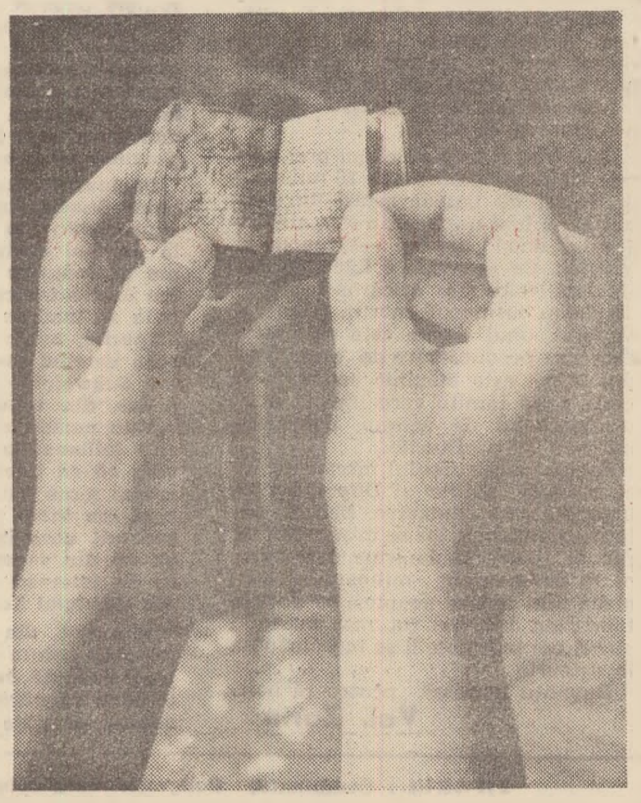

PROFITORII ISTERIEI RĂZBOINICE DIN S. U. A.

DUPONT - businessmanul morții

O mie două sute de americani, o mie două sute de bărbați și femei poartă numele de Dupont. Revista „Life" afirmă că în fiecare an această familie sporește cu peste treizeci de membri. Da, Duponții se înmulțesc cu repeziciunea celulelor canceroase. Greutatea economică a acestei tumori maligne de pe trupul industriei americane este din ce în ce mai mare. Familia Dupont controlează unul din cele mai mari grupuri financiare din Statele Unite, cu un capital de peste 16 miliarde de dolari.

Am în față o fotografie care-l înfățișează pe Dupont, capul familiei. Are 85 de ani. Dar se mai ține încă bine. Pozează fotografilor în piscina unei proprietăți de-a lui și ar vrea parcă să spună: nu sînt chiar așa de bătrîn, mai pot conduce imperiul pentru care trudesc zeci de mii de muncitori.

Moșia preferată a șefului familiei Dupont se numește Xanada. După cum arată presa americană, „aici își petrece el cea mai mare parte a timpului". Această frază are, însă, nevoie acum de un corectiv. Nu se mai poate spune „își petrece" ci „își petrecea".

De ce?

Pentru că moșia preferată a bătrînului Dupont, pe care acesta și-o transformase în reședință, se afla în Cuba. Domnii Dupont și compania au răsluit de la poporul cuban vile, uzine, fabrici de țigări și cluburi de noapte, întreprinderi mari și chiar orașe întregi. Guvernul popular al Cubei a confiscat imperialiștilor yankei peste 500 de companii și uzine. Și odată cu ceilalți vînători de averi străine a fost alungat din Cuba și bătrînul Dupont.

Acum Duponții încearcă să se întoarcă în Cuba iar Washingtonul face tot ce-i stă în putință ca să-i ajute.

Și încă cum! Căci pentru Washington orice dorință a Duponților este lege. Dat fiind că această dinastie de miliardari, ca și alți cîțiva regi neîncoronați ai Americii, este legată prin mii de fire de vîrfurile conducătoare ale aparatului guvernamental american. Fire care sînt ascunse privirilor din afară. Din motive lesne de înțeles, presa americană preferă să nu abordeze această temă interzisă. Cu toate acestea, uneori se întîmplă ca evenimentele politice să determine apariția în ziare a unor știri ce descoperă cîte o părticică a culiselor politice ale capitalei americane. Așa s-a întîmplat recent cu influenta revistă americană „Harper's Magazine", care a publicat un articol intitulat „Clubul care conduce America" ce relata despre organizația ce-și zice „Consiliul consultativ al businessmanilor". Consiliul ține regulat consfătuiri și elaborează recomandări care apoi stau la baza activității ministerelor și departamentelor de la Washington. Din acest consiliu fac parte reprezentanți ai celor mai puternice corporații din America. Un rol extrem de important îl joacă în Consiliu Crawford Greenwolt, un om de 58 de ani, soțul fiicei bătrînului Dupont.

În 1942, în timpul celui de al doilea război mondial, Duponții au cîștigat bine de pe urma negoțului cu armament. Washingtonul l-a cumpărat la prețuri exorbitante, fixate de ei. Așa dar Duponții au dictat și Washingtonul a executat. Așa s-a întîmplat înainte și așa stau lucrurile și acum.

Și o altă lege: numai concernele cele mai mari, mai puternice, sînt admise astăzi în S.U.A. la „masa îmbelșugată" a profiturilor militare. Comenzile militare, care aduc cele mai mari beneficii, sînt accesibile numai familiilor care se află în vîrful piramidei lumii de afaceri americane.

Timp de o sută de ani, Duponții au deținut monopolul fabricării prafului de pușcă. Cînd în cursul primului război mondial a apărut o nouă armă — arma chimică, Duponții au acaparat o poziție dominantă printre companiile americane care fabricau noua armă. Apoi, cel de al doilea război mondial a generat o altă armă — bomba atomică. Și din nou Duponții s-au plasat în primele rînduri. Împreună cu grupurile Morgan și Rockefeller ei au acaparat poziții tot mai hotărîtoare în industria atomică americană.

Așa cum am văzut, Duponții sînt mulți la număr. Spre deosebire de alte familii de miliardari ei preferă să se ocupe singuri de afacerile lor murdare. În fruntea nenumăratelor lor companii — financiare și chimice, uzine de arme atomice și de cauciuc sintetic, de rachete și mașini — se află tot soiul de progenituri ale familiei: frați, cumnați, nepoți, legați între ei prin răspunderea colectivă a crimelor militare, prin business.

Cu toate acestea, cine răsfoiește diversele îndreptare economice americane nu poate găsi nici cea mai mică referire la afacerile lor murdare. Dimpotrivă, propaganda americană pretinde că cu toții sînt oameni cum nu se poate mai simpatici, a căror unică grijă este să facă bine semenilor lor. Să-l luăm de pildă pe șeful familiei. Dacă ar fi să dăm crezare presei americane, lucrul care-l interesează cel mai mult este... filantropia. Nicăieri n-ați putea citi ceva despre uneltirile acestui bătrîn sinistru care amenință pacea, viața și sănătatea a milioane de oameni. În schimb puteți afla că Dupont finanțează cu generozitate cercetările pe tărîmul combaterii cancerului. Investind sute de milioane de dolari pentru fabricarea de arme atomice și cu hidrogen, bătrînul Dupont aruncă din cînd în cînd cîteva zeci de mii de dolari și pentru instituțiile științifice.

Și iată un alt conducător al familiei — octogenarul Henry Francisc Dupont. Indicatoarele oficiale arată că e un grădinar pasionat, că locuința-i din statul Delaware a fost transformată în muzeu de artă decorativă. Și numai cu mare greutate poți stabili că atunci cînd nu cultivă trandafiri și lalele acest „grădinar pasionat" conduce afacerile unuia dintre cele mai mari concerne militare din lume — „General Motors" — și este șeful secției chimice a concernului „Dupont de Nemours"...

Duponții cultivatori de flori, arhitecți, jocheі, artiști — un camuflaj ridicol spre a acoperi adevărata față a unor neguțători de moarte...

Lăcomia lor n-are margini, ca și nerușinarea de altfel.

Căci încă li se pare că au prea puțin. Nu le mai ajung cele 16 miliarde de dolari, cît posedă astăzi. În ultimii ani a luat naștere sinistra alianță a celor două familii — Dupont și Morgan. Ce le unește? Lăcomia nesățioasă, folosirea oricăror mijloace de cîștig, businessul morții. „General Motors", unul dintre cele mai mari concerne producătoare de armament din lume, este stăpînit acum de aceste două familii care împart între ele pachetul de acțiuni, comenzile militare și profiturile.

Roțile monstruosului mecanism al concernului militar al Duponților se învîrtesc fără contenire. Benzile rulante din uzinele lor se mișcă tot mai repede, tipuri noi de arme, care amenință cu moartea milioane de oameni, sînt scoase noaptea pe porțile fabricilor, lingouri tot mai mari de aur și noi bancnote li se îngrămădesc în safeuri.

Duponții lucrează pentru război...

Val. Zorin

Prea catolicul cancelar Adenauer și consilierul său

Desen de V. FOMICEV

BERLINUL OCCIDENTAL

Un cuib de vipere

Serviciul secret american folosește de multă vreme Berlinul occidental drept cap de pod pentru provocări și diversiuni politice împotriva R.D.G. și a întregului lagăr socialist. El ajută cercurile reacționare din S.U.A. și R.F.G. să ațîțe „războiul rece" în centrul Europei.

La sfîrșitul lunii mai 1961, inginerul Jürgen Ensch din Potsdam a primit o scrisoare ciudată. O persoană necunoscută, pe nume Graaf, care se dădea drept reprezentant al unei firme vest-germane vag amintite în scrisoare, îi propunea un post de inginer constructor în Germania occidentală sau peste Ocean, făgăduindu-i un salariu bun și, într-o formă care nu angaja la nimic, îl ruga să-i telefoneze în Berlinul occidental la numărul 76-48-64.

Tînărul inginer Ensch, care are o situație bună în R.D.G., și, deși tînăr e un specialist apreciat, a fost surprins de faptul că misteriosul domn Graaf se referise la o fostă cunoștință a lui care, acum cîtva timp a părăsit republica în împrejurări suspecte. Jürgen Ensch a procedat așa cum se cuvenea într-o asemenea situație, predînd scrisoarea secției de cadre a întreprinderii sale.

În ultimele luni, mulți cetățeni din R.D.G. au predat organelor de stat scrisori similare.

De obicei, ele erau concepute pe un ton prietenos, degajat. Parte din ele erau semnate, chipurile, de reprezentantul unei firme, dar din altele primitorul nu-și putea face o părere despre expeditor. Toate purtau totuși indicația aceloraşi numere de telefon din Berlinul occidental: 76-48-64 și 76-10-02.

De atunci s-a aflat ce se ascunde în spatele acestor numere de telefon din sectoarele vestice ale Berlinului, cine încearcă să-și ascundă adevăratele intenții sub nume ca „Graaf" de pildă. Profitînd de situația anormală din sectoarele vestice, ofițerii serviciului secret american din Berlinul occidental practică un comerț murdar cu oameni.

Domnul B. Schneider, hornar din raionul Essen, relatează din propria-i experiență: „La 11 aprilie 1961, am fost în Berlinul occidental și din gara Zoo am telefonat la numărul 76-48-64, care îmi fusese indicat într-o scrisoare. Trebuia să înmînez expeditorului scrisorii, chipurile, numai o recomandație despre colegul meu de breasiă, Breunig din Schweinitz (raionul Essen), care fugise din republică. Acceptasem invitația numai în speranța că aș putea să-l întîlnesc pe Breunig și să-l conving să se întoarcă în R.D.G. Dar nici măcar n-am putut să-l văd, căci atunci cînd am făcut cunoștință cu autorul scrisorii, care își spunea „Ottenbu g", mi-am dat seama că era un american ce se interesa de obiectivele militare din districtul Kotbus".

Hornarul din Essen n-a satisfăcut această cerere nerușinată, care în ultimă instanță avea drept scop să-l determine să părăsească republica. Scrisoarea pe care o primise din Berlinul occidental era semnată de aceeași persoană care făgăduise o slujbă inginerului Ensch din Potsdam în cazul că ar fi părăsit republica: chiar și adresele de pe plicurile scrisorilor adresate domnilor Schneider și Ensch erau scrise de aceeași mînă. Numai că într-un caz autorul își zicea „Ottenburg", iar în celălalt „Graaf".

Aproape același lucru i s-a întîmplat și directorului unei cafenele din Brandenburg (Hafeld), Walter Kuhar. „Trecînd recent prin Berlin — i-a scris un oarecare „domn Opitz" din Berlinul occidental — o tînără cunoștință de-a dumneavoastră mi-a spus că aveți dificultăți în aprovizionarea cu piese de schimb pentru „Eiffel"-ul dv. Dacă vă interesează să cumpărați astfel de piese de aici, cînd veniți în Berlinul occidental telefonați-mi la nr. 76-48-64".

„Opitz" — ofițer american din serviciul secret — avea, însă, cu totul alte gînduri și nu dorea de fel să ajute pe un cetățean al R.D.G. Într-o vilă din Dahlem, domnul Kuhar a fost instalat în fața așa numitului „detector de minciuni" și a trebuit să dea informații cu caracter de spionaj după care a fost silit să nu se mai întoarcă în R.D.G.

Autorii acestei acțiuni de recrutare proiectate pe scară largă sînt bine cunoscuți. Ei au la dispoziție vile extrem de bine păzite ca, de pildă, aceea din Berlin-Dahlem, Podbilskiallee 50 și case conspirative, ca, de pildă, aceea din Berlin-Spandau, strada Klingenhofersteig 22-A. Ei și-au recrutat complici din rîndurile elementelor huliganice vest-berlineze, care aruncă scrisorile în cutiile poștale din Berlinul democrat. Acești patroni dispun de o rețea de aparate telefonice în Berlinul vestic, dintre care pomenim aici numai cîteva numere: 76-83-62, 76-83-87, 76-13-92, 76-06-49, 76-01-21, 76-45-48. Ofițerii din serviciul secret american au strînse legături cu oficiul poștal și telegrafic din Berlinul occidental care îi ajută ca după un anume răstimp de folosire să-și schimbe numerele de telefon. Principalul rol în această operație de recrutare desfășurată de serviciul secret american îl joacă ofițerul John Greanfild, care-și mai spune „Offenbach", „Ritgelsberger", „Seefeld", „Opitz" „Graaf" și are adresa Berlin — Dahlem — Taylorstrasse, 14.

Agenți americani colaborează cu autoritățile vest-berlineze și vest-germane, și în primul rînd cu ministrul spionajului de la Bonn, domnul Lemmer, care nu numai că le dau tot sprijinul posibil, dar și participă activ la această acțiune murdară.

(După „Komsomolskaia Pravda")

TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scinteii „I. V. Stalin".